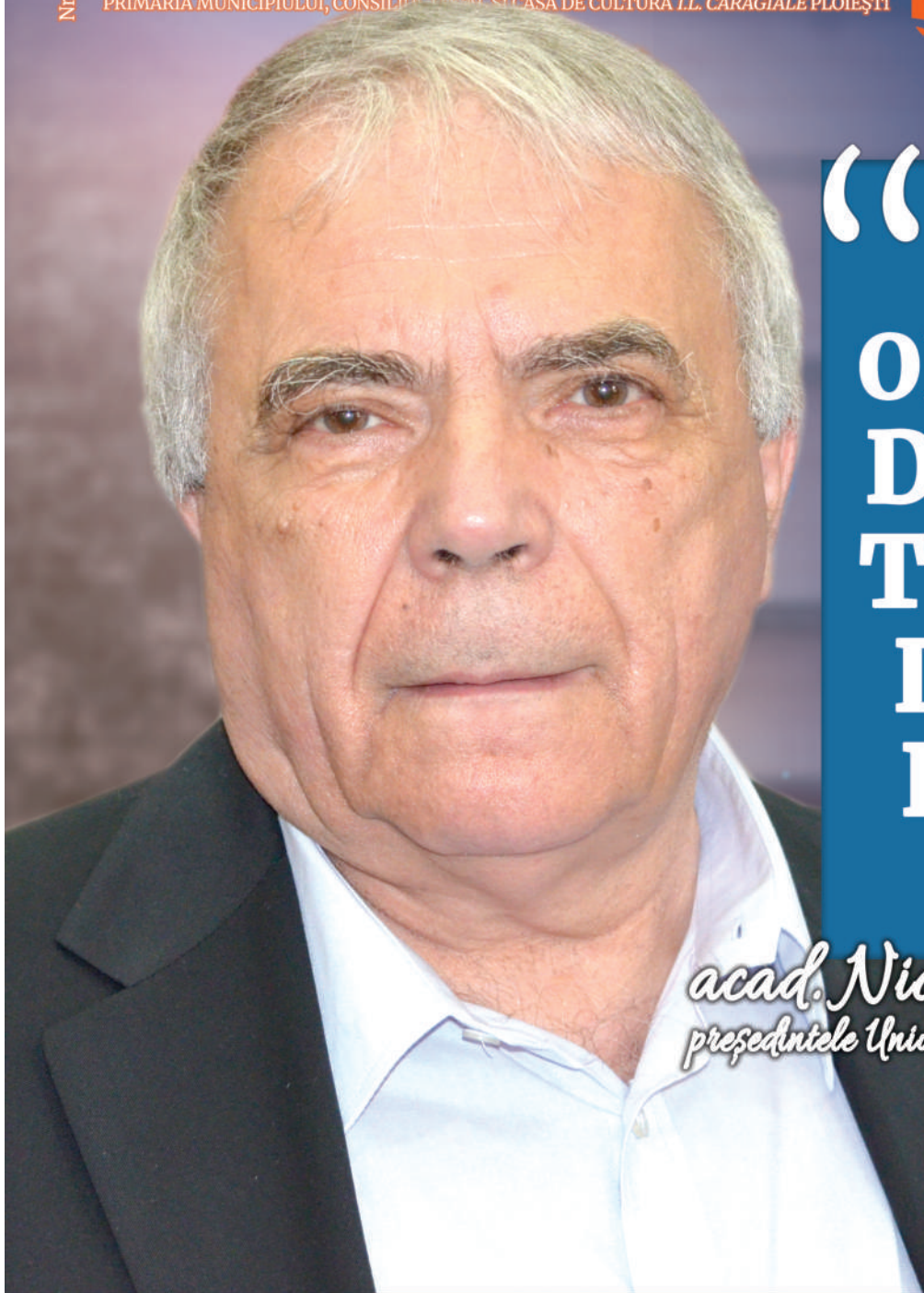

Artitudinea

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI, CONSILIUL LOCAL ȘI CASA DE CULTURĂ I.L. CARAGIALE PLOIEȘTI

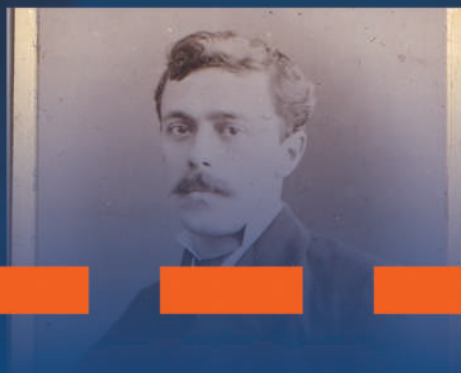
revistă de cultură

“SUNT
OPTIMIST
DOAR PE
TERMEN
LUNG ȘI
FOARTE
LUNG”

*acad. Nicolae Manolescu,
președintele Uniunii Scriitorilor din România*

Caragiale 170/ 110

Lecturi de vacanță

Laureații Festivalului Național
„Ion Luca Caragiale”

atitudini

revistă de cultură

Publicație editată de **Primăria Municipiului Ploiești, Consiliul Local Ploiești și Casa de Cultură Ion Luca Caragiale a Municipiului Ploiești**

Directorul Casei de Cultură:
Marian Dragomir

Redactor-șef:
Dan Gulea

Colaboratori permanenți:
Constantin Abăluță,
Ion Bogdan Lefter,
Magda Răduță,
Diana Rînciog

Redacție:
Mihai Ioachimescu (sport), Luiza-Antonela Bunbănac (Arte)

Social media:
Mihai Rada

Corectură:
Marius Dumitru

Layout&DTP:
Georgiana Kelemen

Colaboratorii pot trimite textele numai în format electronic. Autorii care doresc să fie recenzați în paginile revistei sunt rugați să expedieze cărțile pe adresa redacției. (Ploiești, Piața Eroilor nr. 1A, etaj VII)

Telefon: 0244.578.148

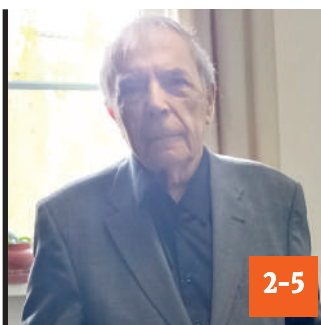
Site: www.casadecultura.ro

Facebook: facebook.com/atitudiniploiesti

Email: revistaatitudini@gmail.com

Tipar: SC 2M Digital SRL
ISSN: 1584-0832

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor. Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate.

2-5

11-12

13

19

24

Argument

Dan GULEA, *Din nou Caragiale* - **PAG. 1**

Interviu

„Sunt optimist doar pe termen lung și foarte lung” - interviu cu acad. Nicolae Manolescu, președintele Uniunii Scriitorilor din România - **PAG. 2-5**

Bibliografie

Bibliografia ATITUDINI, mai 2021-aprilie 2022 (II) - **PAG. 6-8**

Caragiale 170/ 110

Dan GULEA, *Autografele Caragiale* - **PAG. 9-10**

Magda RĂDUȚĂ, *Obiectivitatea mimată: I.L. Caragiale, pamfletar* - **PAG. 11-12**

Lecturi de vacanță

Luminița CORNEANU, *Vine vacanța, cu trenul din... Franța? Anglia? De pe Tărâmul Urișilor?* - **PAG. 13**

Repere francofone

Diana RÎNCIOG, *Primăvară la Iași, sub semnul francofoniei, cărților și bucuriei* - portret de autor: Liliana Cora Foșalău - **PAG. 14-15**

Întâmplări cu oameni și lucruri

Constantin ABĂLUȚĂ, *Luptele de păianjeni* - **PAG. 16**

Actualitatea culturală

Soliști ai Filarmonicii „Paul Constantinescu” - **PAG. 17-18**

Laureații Festivalului Național „Ion Luca Caragiale”, ediția a XIX-a, Ploiești, 21 mai 2022/ Grota Sfântului/ Vulpea lui Akira (roman-puzzle) - **PAG. 19-20**

Arte

Luiza-Antonela BUNBĂNAC, *Arte frumoase în Ploiești* - **PAG. 21-22**

Ace

Ion Bogdan LEFTER, *Vremurile conspirativitei* - **PAG. 23**

Sport

Mihai IOACHIMESCU, *Fotbal. Adio, Serie B!* - **PAG. 24**

SCANEAZĂ
CODUL QR

și intră pe site-ul Casei de Cultură Ion Luca Caragiale a Municipiului Ploiești

DIN NOU CARAGIALE.

Schiță pentru un dicționar literar al Ploieștiului

Dan Gulea

Orașul imaginat este cel care traversează granițe și bariere geografice, pentru a se configura în timp și în spațiu dincolo de comandamentele politice sau de grup; un dicționar literar al Ploieștiului, formatat în câmpul geografiei literare sau al geocriticii, alături de cercetări precum *Dicționarul de locuri literare bucureștene* de Corina Ciocârlie și Andreea Răsuceanu (2019), ar putea cuprinde o serie de locuri importante nu doar pe plan local, cât la nivel național, cu semnificative implicații identitare. Primul nume: Caragiale, cu atitudinile sale de trouble-fête, demantelând în primul rând perspectiva evazionistă asupra literaturii și artelor. Pentru Caragiale, arta înseamnă implicare și poziționare față de problemele cetății, nu evadare dintr-un cotidian oarecare - sau relaxare. Astfel, se pot schița câteva obiective dintr-un ipotetic tur al orașului:

Biserica Sf. Gheorghe

„Sunt copil al Ploieștilor, spune Caragiale într-o Cuvântare politică, și mi-am făcut instrucțiunea cu slovă popească, în curtea bisericii Sf. Gheorghe; am tocat la biserică și am tras clopotele cu dragoste. Prima slovă care am învățat-o a fost cu dascălul de la biserică Sf. Gheorghe.” (*Opere IV*, 2011, p. 918). Candidând la Camera din partea conservator-democraților lui Take Ionescu, Caragiale a întreprins un turneu politic în vara lui 1908, iar evocarea de mai sus apare într-un discurs ținut chiar la Ploiești; deși nu a avut succes politic, a capitalizat evocarea în cunoscuta *Duminica Tomii* (1909), unde apare „biserița albă din mahalaua noastră”, cu dascălul Haralambie și părintele Marinache; primul „ne-njura de feștila moașe-ni”, iar părintele Marinache, cu toată barba lui ce „strălucește mîndră ca un fuior de bo-rangic pe patrahirul roșu”, se

adresează autoritar mulțimii de la Înviere, ce se îmbulzea: „Ho! că nu sunteți la cocină!”. Miraculosul se destramă, deși există unele știri chiar și din viața de apoi: „Sărmanul nostru bun protector, dascălul Haralambie! i s-a stins și lui feștila chiar într-o săptămână luminată din cauza unei excesiv de bogate recolte de ouă răsoapte! El trebuie să fie acum, acolo, sus, alături cu dreptii, și, desigur, când micii cheruvimi fac prea multe nebunii... feștila!”

Casa Hagi Ilie Lumânăraru

Demolată în 2006, pentru a face loc unor tarabe și chioșcuri de metal, în zona Halelor, casa este descrisă de Caragiale în mod nostalgic, atitudine rară în opera sa; *Caut casă...* (1899) rememorează „casa lui Hagi Ilie Lumânărarul, de la Sf. Gheorghe din Ploiești, unde am stat atâta vreme cu chirie până să-mi completez studiile și să-mi obțin diploma de patru clase primare la școala domnească.”

Firește, este o „casă a amintirii”, alcătuită din diferite imagini ale mai multor locuri reale, o casă ficțională, cu valențe paradisiace, unde pomii înfloresc toamna a doua oară, unde roadele copleșesc grădinile: „Grădina asta — s-o vezi noaptea pe lună! Atunci să-i mănânci discret prunele brumării. Iată ce frumusețe de prune. Dar gutuile... Și perele astea de iarnă... Astea se mănâncă tocmai-n postul Paștelui. Și vița, uite ce încărcată e!”. Aici și bălăriile au farmecul lor: „Uitați-vă departe până-n ulucile cari d-abia se zăresc colo jos. Toată câmpia aceasta plină de bălării uriașe e curtea caselor. Nu simțiți cum miroase a bălărie răsoaptă de soare?”. Oamenii sunt aspri: „Grădina de alături e vestită pentru vișinele ei turcești. Gardu-l poți sări ușor, dar trebuie mare băgare de seamă, nu cumva să simți stăpânul: aleargă foarte iute și are un bici, care arde ca focul; e mai rău dacă te ajunge cu

sfârcul când vrei să sai gardu-napoi”. Bunul gospodar are însă unitatea sa de măsură: la o fereastră, „șase borcane respectabile de murături”, cu paturile copiilor „cu fața către lumina vetrei și cu căpătâiul sub icoane...”

Grand-Hôtel „Victoria Română”, Boborul!, D-ale carnavalului aduc alte — și alte imagini, harta modernă putând să mai rețină, de exemplu, personaje și locuri din romanul *Să vie Bazarcă!*, de Ionel Teodoreanu (1947), din *Sfârșit de mileniu* de Radu Tudoran (7 vol., 1978-1994), *Casa cu Lei* a lui Bujor Nedelcovici din obsedantistul *Somn al vameșului* (1981), pe Geo Bogza și orașul îndoc-trinat („În orașul în care am copilărit, era un liceu de băieți și / unul de fete, / Iar în clasele lor atât de frumos se predă istoria națională”).

În prezent, orașul incertitudinii, așa cum este văzut de Viorica Răduță în romanul *Un calcan pe Lipsca* (2021), sau instantaneele lui Andrei Manolescu din recentul (meta)po-litist *Caz al scriitorului dispărut*, 2022 („Femeile de pe stradă i se pă-rură mai strident fardate decât bu-cureștenele, iar despre mașini își făcu impresia că erau o idee mai vechi decât cele care circulau prin capitală. Poate era doar o părere (...) Pe măsură ce se apropia de centru, observă că traficul era blocat aproape la fel ca-n București. În dreptul Colegiului Național Mihai Viteazul, privi cu atenție statuia voievodului, cu tradiționala lui cușmă pe cap (...) Românii își vedeau voievozii ca pe niște conducători ai țării, ca pe niște regi. Totuși, nu-i numeau regi, și de obicei n-aveau coroană. Mihai Vi-teazu avea cușmă, un soi de căciulă. Decebal tot un fel de fes purta. Tot căciulă purtase și Ceaușescu în acel ultim discurs întrerupt de strigătele mulțimii. Poate că treaba asta expri-ma ideea unei civilizații de tip mai rural?”) — arată noi imagini ale unui topos urban literar.

”SUNT OPTIMIST DOAR PE TERMEN LUNG ȘI FOARTE LUNG”

acad. Nicolae Manolescu, președintele Uniunii Scriitorilor din România, în exclusivitate pentru revista ATITUDINI

interviu realizat de Dan Gulea

„Înainte de educație este învățatul!”

Stimate domnule Nicolae Manolescu, având în vedere legătura dintre școală și literatura română, literatura română contemporană, în special, cum vedeți rolul școlii, astăzi? Pun această întrebare uitându-mă cu un ochi la programa școlară de română, unde există un număr de 17 autori numiți canonici, din care se selectează subiectele pentru bacalaureat. Recent, numărul acestora a fost redus la 12, din cauza pandemiei, evacuându-se criticii – Maiorescu, Lovinescu – dar și scriitori mai apropiați de noi – Marin Preda, Nichita Stănescu sau Marin Sorescu. Cel mai apropiat dintre aceștia – Marin Sorescu, dispărut în 1996.

Am scris cred că de o sută de ori despre problema asta și chiar găsisem o formulă, „dacă școală nu e, nimic nu e”. Am publicat pe tema asta editoriale, am oferit unei profesoare de la un liceu din Tg. Jiu, care a fost doctoranda mea, o rubrică „Didactica”, o dată pe lună în *România literară*, o pagină întreagă de revistă referitoare la școală și, cum să zic, observațiile ei pleacă într-un fel, cum se spune în fotbal, „de la nivelul

ierbii”, adică de acolo unde se joacă. Ce se întâmplă acum în școală este absolut îngrozitor. Eu nu am predat la liceu niciodată, dar am făcut atâtea inspecții de gradul I, încât, cel puțin până la Revoluție, eram cel puțin o dată pe săptămână într-o școală oarecare. Am coordonat o serie întreagă de manuale pentru toate clasele de liceu, nici nu mai știu dacă mai există vreunul în vigoare, dacă s-au mai retipărit. Oricum, editura nu m-a plătit de foarte multă vreme – și nici pe colaboratorii mei. Ei bine, e într-adevăr o mare problemă și cred că totul pleacă de la o concepție greșită, care a fost întărită, din păcate, prin ceea ce se numește acel Program Național de Educație – pe care președintele Johannis l-a inițiat și care a fost susținut ulterior de domnul Câmpeanu, actualul ministru.

Am scris o scrisoare președintelui, pe care am publicat-o, în care îi atrăgeam atenția asupra unui lucru pe care îl spun de multă vreme, l-am spus și în Parlament, cu ocazia votării primei legi a învățământului, în 1994, și anume că, dacă vrem să educăm tineretul, studenții, elevii în spiritul valorilor naționale și al valorilor europene – va trebui mai întâi să le spunem care sunt acestea: deci, înainte de educație, este învățatul! Nu poți să educi fără să înveți – asta

se cheamă spălare a creierului și ne-am lovit de ea în timpul comunismului, când eram educați fără să fim instruiți. Ministerul însuși – eu am propus atunci, în Parlament, să se numească Ministerul Învățământului, nu – cum a rămas până în ziua de astăzi – Ministerul Educației. În fond, cum să-l educ, cum să-l fac eu pe un copil de gimnaziu, de liceu –, chiar și pe un student, să-și iubească valorile naționale dacă el nu le cunoaște? Se scot orele de istorie, de pildă, se reduce programa de română. În paranteză spun, la începutul anilor 1950, când nu aveam manuale de română, noi am făcut la școală mai mulți autori decât se fac în momentul de față în liceu. Eram elev de liceu la data respectivă și știu ce am făcut, și sunt surprins să constat câți autori nu se fac – nu știam, de pildă, că autorii considerați canonici au fost și ei reduși de la 17 la 12. Eu am propus 16, când am făcut ultima programă, cu ocazia manualelor opționale. Așa încât, în condițiile astea, ideea domnului ministru Câmpeanu de a „descărca” programa – mi se pare o mare greșală.

Sunt de acord să ușurăm ghiozdanul elevului, dar pentru asta ar trebuie să avem cabinete de literatură, cum mai sunt în unele școli. Am fost, nu cu mult înainte de pandemie, într-un asemenea cabinet, în care existau niște dulapuri unde se

găseau manualele, copilul nu venea zilnic cu manualul de acasă, acolo erau toate manualele și cărțile necesare, toate erau acolo. N-ar fi mare lucru de făcut. Doar că noi nu suntem în stare să facem closete cu apă curentă în școli, le avem încă în curte, nu se mai vorbește nimic despre ele și atunci ce pretenție să mai avem.

„Mai e un domeniu pentru care nu e prevăzut nimic: sănătatea”

Ieri s-a anunțat pachetul de măsuri pentru sprijinirea tuturor activităților din țara asta după pandemie și în timpul războiului din Ucraina. Niciun cuvânt despre eventualele sprijin acordat învățământului, culturii și cercetării; adică cei trei piloni pe baza cărora stă tot ce se întâmplă. Când s-a produs în anii 1970 boomul acela teribil în țările asiatice, în Coreea de Sud, de pildă, s-a inventat schema marxistă, și anume aceea că baza determină suprastructura. Cultura e baza, pentru numele lui Dumnezeu, mașinăriile, tehnologia sunt făcute de mintea omului, dacă nu e mintea omului, nici ele nu sunt. Și, în definitiv, ele ce sunt? Niște proteze, niște prelungitoare, niște instrumente. Cum să faci din cultură suprastructură? Toate bugetele țărilor pun cultura și învățământul și cercetarea la urmă, pe lista anuală, iar când se întâmplă nenorociri și trebuie ajutate, sprijinite domeniile, cultura e lăsată pe dinafară. Să nu uit că mai e un domeniu pentru care nu e prevăzut nimic: sănătatea.

Am ascultat ieri comunicatul, l-am văzut și afișat pe ecranul televizoarelor. Am publicat în *România literară* un articol¹ despre tema asta, exact pe tema asta, la care am adăugat un P.S. în care am spus că se confirmă toată ticăloșia cu pricina – nu e pros-

tie, e ticăloșie de data asta. Nu poți lăsa la urmă cultura, sănătatea, cercetarea, școala. Mă întreb ce e de făcut. În primul rând, să-i redăm școlii scopul esențial, acela al formării intelectuale. Domnul Câmpeanu ne-a anunțat ieri, de pildă, că se urmărește introducerea în școli a unor ore de educație financiară. Ce sens are chestia asta? Împuținăm orele de română sau de istorie, ca să ne învățăm copiii cum să umble cu banii?

Care ore deja sunt la gimnaziu, la clasa a VIII-a!

Deja? Vrei să spui că dl. Ministru nu știa? Problema copiilor nu trebuie să fie bugetul, ci. eventual, studiul istoriei, lectura, limbile. Asta e pro-

blema lor: cartea. Asta e problema lor: studiul istoriei. Vrem educație în spiritul unor valori? Sau al iubirii de țară? Și ce faci pentru asta? Educație financiară? Asta se face la facultate, nu în școală. Și pe urmă, în toate țările civilizate din lume, unde este prea complicat să-ți calculezi impozitele singur, există firme specializate care o fac. Foarte puțini își fac ei acasă, că nu se pricep și nici nu e bine să procedeze așa. Așa cum te duci la avocat pentru o chestiune judiciară, așa trebuie să te duci la un specialist financiar – bineînțeles, dacă ai buget mare, dacă ai o firmă, dacă ai o chestie din astea, nu? Eu, aici, la Uniune, am contabil, nu mă ocup

personal de fondurile Uniunii. Deci, de ce îmi trebuie mie educație financiară? Ca să-i controlez pe contabili? Doamne păzește, nici vorbă! Există riscul de a dori să mă controleze și ei pe mine când, de pildă, fac declarații publice de felul celor de față.

„Parcă văd celebra replică, «la ora doisprezece trecute fix»...”

E o imagine a societății de acum.

Treaba mea e să găsesc oameni competenți, nu să îmi pun în funcții rudele – asta numai pe ideea că sunt apropiații mei care să facă acolo ravagii. Treaba mea este să pun competenți peste tot – nu să am eu competențe universale. Or, în momentul de față, asta se întâmplă! Domnul ministru este inginer. Inginer în nu știu ce – a fost rector la Agronomie – nu știu ce-o fi făcut la școală, dar după cum vorbește, n-a făcut limbă română ca lumea.

O știe de mult...

Ei, cum? Clasa „a doisprezecea”? Acordul cel mai simplu! Numai ardeleni, când vorbesc ei între ei, mai zic „la ora doisprezece”. Limba literară e pretențioasă. Parcă aud în *O scrisoare pierdută* a lui Caragiale celebra replică, „la ora doisprezece trecute fix”! Aici este toată problema: în locul unor materii – G. Călinescu spunea că nici nu trebuie să le zicem materii, că, de fapt, ele țin de spirit, ar trebui să le spunem altfel obiectelor de studiu din școală – în locul unor materii formatoare venim cu educație financiară. La un moment dat orele de chimie sau de fizică erau mai multe decât orele de literatură și de istorie la un loc. Acuma, cum să spun? Chimia și fizica sunt foarte utile, e adevărat, există o dimensiune științifică normală în ceea ce învățăm, dar în liceu nu se face știință propriu-zisă, tot așa cum, dacă ai făcut umanul, nu devii neapărat scriitor sau artist;

dacă ai făcut realul – presupun că mai există această deosebire – ea nu exista când am făcut eu școală – dacă tot ai făcut realul nu devii neapărat inginer, există o mulțime de alte posibilități. Deci, ceva nu e în regulă cu școala și ne mai mirăm că profesorii care dau tot felul de concursuri ca să intre la catedră iau note de 2 și de 3, iar jumătate din ei pică.

Ce să faci cu ei? Pe de altă parte, sunt școli unde nu sunt profesori în număr suficient, și nimeni nu reacționează. Încă o dată: closet în curte, pentru numele lui Dumnezeu! A fost un mare scandal mare cu tabletele în timpul pandemiei. Sunt școli care nu au curent electric. Și niciun contact cu lumea. Sunt copii care învață la lumânare. Și încă în multe locuri. Ca să nu spun că și cei care au curent electric, uite că acum nu îl mai pot plăti. Aici, sigur că e nevoie de educație financiară, dar nu adresată copiilor, ci adulților din parlament și din guvern. Nu de alta, dar poate că vor descoperi catastrofa din învățământ, care este, la urma urmelor, financiară, adică lipsa banilor, faptul că atunci când se votează legea bugetului școala nu primește ceea ce i se cuvine.

Totuși, nu costă să aduci scriitori contemporani în programa școlară.

Chestia cu „încărcatul” și cu „descărcatul” e, spuneam, o prostie. De la început e o prostie. Încă o dată: după părerea mea, trebuie încărcată programa la maximum, pentru că o singură dată în viață copiii pot să se ocupe numai de școală, de carte – să învețe. Cât sunt elevi. După aceea – salut! După aceea se căsătoresc, își iau slujbe, le îmbătrânesc și le mor părinții, se confruntă în cu totul alte probleme de viață. Singura perioadă din viață în care nu ai altă treabă, în principiu, decât să înveți, este școala. Și atunci, de ce să „descărcăm” programa? În școală și numai în școală e posibil să ni se bage în cap tot ce e necesar, fiindcă doar atunci memoria noastră este extraordinară,

iar creierul funcționează perfect – pe urmă începem să ne prostim, de la o vârstă încolo ne prostim obligatoriu – deși norocul e că, la a doua tinerețe, cum se spune, mai recăpătăm ceva din vigoarea intelectuală din prima tinerețe. Dă-i elevului cât poate duce, bagă în el, îndoapă-l, precum găștele din filmul *Mondo Cane*, celebru altădată. Trebuie îndopați copiii în școală, – nu dopați, îndopați!

„Dacă ne specializăm din clasa a V-a, a VI-a, a VII-a, am terminat-o!”

În momentul de față, ce se întâmplă? Avem parte de lozinci educative: „Ziua Culturii Române” – ce facem pentru ea? „Ziua Lecturii” – ce facem pentru ea? Dar cu aniversările și comemorările? Mai aducem la suprafață – și asta rar de tot, nu în presă sau în media, nu în reviste culturale, mai scriem despre un scriitor, care a împlinit sau împlinește o vârstă, comemorăm moartea altuia – îl aducem în atenție pentru câteva clipe – nu ediții, nu inedite – nimic, nimic, nimic – cum se face în altă parte. Și atunci ne mirăm că avem – m-am izbit și de lucrul ăsta, și acum chiar vreau să fac o întreagă tevatură pe tema asta – scriitori uitați. Posteritatea e îngăduitoare, în posteritate încă mai sunt dicționare, mai sunt niște lucruri care îi mai țin în viață – dar sunt scriitori completamente uitați. Căutând pe o listă, am descoperit, de pildă, în cel mai slab reprezentat gen literar de la noi, dramaturgia, trei piese de teatru, excepționale toate trei, care nu au fost reeditate, poate cel mult o dată, nu au mai fost jucate de zeci de ani și despre care nimeni nu mai știe nimic și pentru că nu se fac la școală. E vorba de *Omul cu mârtoaga* a lui George Ciprian, o capodoperă a teatrului românesc, e vorba de *Patima roșie* a lui Mihail Sorbul și de *Manasse* a lui Ronetti-Roman. Între 1900 și 1927 au apărut toate trei – în altă ordine de-

cât am zis eu acum. Nimeni nu mai știe nimic despre niciuna. Dar romane! *Sfârșit de veac în București*, unul dintre cele mai bune romane românești realiste, al lui Ion Marin Sadoveanu, nu mai există în memoria cititorilor de azi. În schimb, ce văd? Există mai nou experte, pentru că sunt îndeosebi doamne – am o boală pe chestia asta – care aleg dintre profesori, pe așa-numiții evaluatori. Întrebarea mea este – de la Marx îmi vine – cine îi educă pe educatori? Pe cei care îi aleg pe profesori, pe ei cine

ne specializăm copiii încă din clasa a V-a, din clasa a VI-a, să le facem de mici educație financiară. Abia au învățat să numere, nici nu recunosc banii – dar le facem educație financiară! Abia au învățat să numere, nici nu cunosc – dar le facem educație financiară? Ei nu au părinți sau tutore? Și dacă sunt la casa de copii, Doamne, ia-i în grija ta!

Vorbim în termeni de piață, sunt niște consumatori.

Cine spune chestia asta? E o absolută nebunie – asta nu e școală. Și pe

va decât locuri comune.

Nu sunteți specializat!

Am fost optimist toată viața, acum am început să cred că sunt optimist doar pe termen lung și foarte lung, pe termen scurt și mediu nu mai sunt optimist, nu mai pot să fiu, pentru că sunt sigur că nu mai e nimic de făcut. E un cerc vicios: profesorii care aparțin de generații cum ar fi a mea sunt la pensie sau au murit. Ce vine din urmă, sunt profesori care s-au format după 1990, au trecut 30 de ani de atunci, cei care au făcut facultatea la începutul anilor 1990 și au acuma în jur de 20 de ani de învățământ. O facultate din ce în ce mai proastă – nu că înainte era grozavă – dar mai erau și unele bune: Teologia de exemplu, era o facultate foarte serioasă, se făceau limbi străine, se făceau limbile vechi. Acum știți că nu mai există ore de limbi vechi la facultatea noastră, la Universitatea din București? La Cluj aud că mai sunt. Și câtă latină se mai face în liceu? Dacă se mai face. Nu mai are niciun înțeles vorba lui Ureche: „de la Râm ne tragem”. Poate că dacă studiam în continuare latină în școală vorbeam mai corect limba română, pentru că totuși e o legătură strânsă între cele două limbi. Nu mai spun că latina ne-ar fi învățat și alte lucruri despre strămoșii noștri. Romanii, înainte de a construi un castel, făceau drumul până la el. Noi ridicăm cartiere întregi, dar nu asfaltăm drumurile de acces și nu tragem utilitățile. Bucureștiul e plin pe la margine de blocuri care n-au apă, n-au caldură și unde se merge prin noroi. Dar casele sunt extraordinare. Aș vrea eu să stau într-una din ele! Lăsând gluma la o parte, studiul umanistic, bazat adică pe umanioare, ne-ar fi scutit de multe rătăcirii.

“Am fost optimist toată viața, acum am început să cred că sunt optimist doar pe termen lung și foarte lung, pe termen scurt și mediu nu mai sunt optimist, nu mai pot să fiu, pentru că sunt sigur că nu mai e nimic de făcut.”

i-a ales? Că dacă îi alege dl. Câmpeanu, cu mâna lui, s-a cam terminat, pentru că mâna lui nu face decât să scoată din programă lucruri absolut necesare și să introducă altele absolut inutile.

De ce mai facem facultate, la urma urmei, de ce mai există și studii postuniversitare, de ce mai există tot felul de chestii din astea? Ca să ne specializăm. Dacă ne specializăm din clasa a V-a, a VI-a, a VII-a, de ce să mai urmăm liceul sau facultatea? Nu poți să te specializezi la vârsta asta, e o absurditate. Și ce înseamnă specialitatea? Înseamnă să alegi din multe domenii unul, cum e, de exemplu, la medicină: primii ani faci studii generale de profil, abia după aceea vine specializarea. În America există întâi colegiile, și pe urmă universitățile, te duci la colegiu pentru că nu știi unde și ce vrei să faci și, după doi sau trei ani, faci o alegere, în sfârșit, și te specializezi. Noi de ce nu procedăm așa? Nu e firesc să vrem să

urmă stăm și ne mirăm de ce alfabetismul funcțional este cât țara.

Formula analfabet nefuncțional, pe care am auzit-o, mi se pare teribilă – o etimologie populară, prin care cel ce o folosea, în context public, înțelegea cu totul altceva.

Da, o altă mare personalitate politică din zilele noastre vorbea deunăzi, într-un cuvânt solemn, despre „agresiunea ilegală” a Rusiei împotriva Ucrainei. Mă rog, or fi și „agresiuni legale”, nu știu, nu mă pricep la politologie. M-a ferit Dumnezeu să fac la facultate așa ceva. Politologia, traductologia și altele au devenit științe, în timp ce probabil că eu mă întorsesem cu spatele. Îi văd și pe unii care tot vin la televizor și ne explică cum este cu geopolitica și cu războiul și cu toate chestiile astea, înșirăm banalități după banalități, care chiar și mie, care nu am făcut o oră de politologie, nici în școală, nici la grădiniță măcar, mi se par a nu fi altce-

NOTE

¹ „Scrisoare deschisă”, în *România literară*, an LIII, nr. 30, 16 iulie 2021, p. 1. Reluată în câteva publicații.

² „Cultură și civilizație” este editorialul din *România literară*, an LIV, nr. 15, 15 aprilie 2022, p. 3, care se încheie cu următorul P.S.: „O confirmare nedorită a celor scrise mai sus o constituie «pachetul» de măsuri financiare acordate zilele trecute de guvern persoanelor și firmelor în dificultate ca urmare a pandemiei și a războiului din Ucraina: nicio măsură nu e prevăzută în sprijinirea culturii, școlii și cercetării.”

BIBLIOGRAFIA ATTUDINI, MAI 2021-APRILIE 2022 (II)

5. Arte vizuale

Abăluță, Constantin

- tehnică mixtă pe foi de calendar A3 din ciclul „Oedip Rex”, coperta IV, nr. 8 (177), decembrie 2021;
- „Visul 2”, tehnică mixtă pe foi de calendar A3, coperta IV, nr. 10 (179), februarie 2022;
- „Acuarelă realistă”, 1959, coperta IV, nr. 11 (180), martie 2022;
- fără titlu, acuarelă, coperta IV, nr. 12 (181), aprilie 2022.

Bunbănac, Luiza Antonela

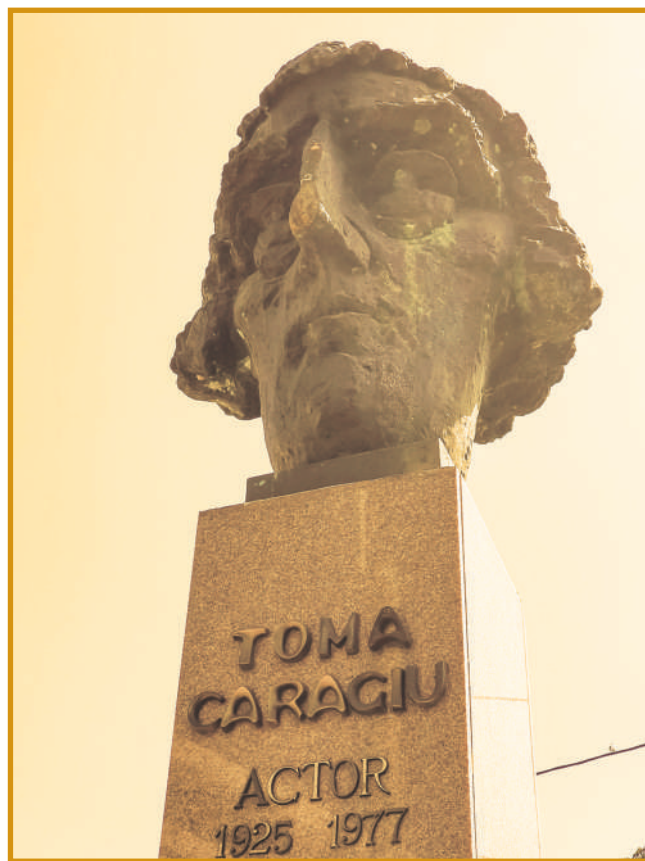
- „Începuturi» 1931-2021. 90 de ani de ființare instituțională”, despre expoziția omagială a Muzeului „Ion Ionescu-Quintus” Prahova, cu reproduceri, nr. 7 (176), noiembrie 2021, p. 22-23;
- „Theodor Aman – un pionier al plasticii românești moderne”, reproduceri după opere de Aman din patrimoniul muzeului județean, nr. 8 (177), decembrie 2021, p. 20-22;
- „Acțiune și rememorare. Tabăra Internațională de Creație Plastică «Dan Platon», 2021”, reproduceri după tablouri de Emil Comșa, Liliana Marin, Adriana Brăileanu, Sterică Bădăran, Valter Paraschivescu, Rita Bădulescu, nr. 9 (178), ianuarie 2022, p. 10; p.12; p. 21-22;
- „Bienala Internațională de Gravură Contemporană Iosif Iser”, cu reproduceri după Bykova Ekaterina, Vucenovic Maja, Ion Țițoiu, Trojanowska Anna, Wilkinson Cleo, nr. 10 (179), februarie 2022, p. 20-21;
- „Pornind de la UAP Ploiești”, cu reproduceri după lucrări de Mihaela Ilie, Florin Șutu, Victor Ceban, nr. 11 (180), martie 2022, p. 20;
- „Ut pictura poesis”, reproduceri după Alfred Dumitru, Dragoș Minculescu, Tiberius Adet, Marilena Ghiorgă, Sandu Pere, nr. 12 (181), aprilie 2022, p. 17-18;
- **Ilie, Mihaela**, *Aproape închis* (ulei pe pânză), nr. 3-4 (172-173), iulie-august 2021, p. 31;

Jaravete, Ioana, desene la „Eu însămi” de Bianca Antonia Iancu, nr. 3-4 (172-173), iulie-august 2021, p. 35-36;

Petri, Eugen, medalion cu ocazia împlinirii vârstei de 64 de ani, text de Gabriela Petri, cu reproduceri, nr. 9 (178), ianuarie 2022, p. 15-20;

Popescu, Ion

- „În centru”, fotografie, coperta III, nr. 10 (179), februarie 2022;
- Date biografice, portret foto, coperta III, nr. 10 (179), februarie 2022;
- „Pe strada Constantin Dobrogeanu-Gherea, spre Hotel Prahova”, fotografie, coperta III, nr. 11 (180), martie 2022;

- „Blocul 7 etaje”, nr. 12 (181), aprilie 2022, coperta III.

6. Actualitatea culturală

a. expoziții

- „Arta tactilă”, expoziție la Muzeul de Artă „Ion Ionescu-Quintus” Prahova, nr. 1 (170), mai 2021, p. 11
- „Vacanța la muzeu”, proiect educativ al Muzeului de Artă „Ion Ionescu-Quintus” Prahova, nr. 5 (174), septembrie 2021, p. 23

b. cărți

Avramescu, Lucian, *Confesiunile unui mut care a vorbit cândva*, Editura AMPress, 2020, nr. 5 (174), septembrie 2021, p. 23;

Baz, Raul Sebastian, *Vasile Înăripatul și alte povestiri*, prezentare, nr. 10 (179), februarie 2022, p. 23;

Băzu, Marius (coord.), *Ploieșteni călători în timp și spațiu*, vol. colectiv memorialistic, nr. 1 (170), mai 2021, p. 14;

Camus, Albert, *Căderea*, trad. Magda Răduță, Editura Polirom, Iași, nr. 2 (171), iunie 2021, p. 4;

Chelaru, Oana-Valeria, *Avataruri contemporane ale basmului clasic*, nr. 11 (180), martie 2022, p. 21;

Chirulescu, Marian; Popescu, Paul D.; Radu, Mihaela, *Personalități prahovene. Dicționar biobliografic*, Biblioteca Județeană „Nicolae Iorga” Ploiești, 2021, nr. 3-4 (172-173), iulie-august 2021, p. 44-45;

Constantinescu, Codruț, *Liber în Europa*, cu desene de Dan Perjovschi, Editura Vremea, București, nr. 2 (171), iunie 2021, p. 4;

Crăciun, Christian, *Hemolexii*, eseuri, nr. 12 (181), aprilie 2022, p. 22;

Dinițoiu, Adina (coord.), *Literatura la feminin*, despre antologia cu acest titlu de la Editura Seneca, nr. 10 (179), februarie 2022, p. 22;

• **Flaubert la bicentenar**, nr. 1 (170), mai 2021, p. 24;

Mateucă, M. Ghiță-, *Dansul șarpelui în lanul de grâu*, 2021, nr. 11 (180), martie 2022, p. 21;

Modreanu, Simona; Pasquier, Florent (coord.), *Basarab Nicolescu. Omul cosmodern. L'Homme cosmoderne. The cosmodern Human*, nr. 11 (180), martie 2022, p. 21;

Murgescu, Bogdan, Pintilie, Ioana (coord.), *World War I and Beyond*, Heidelberg, nr. 5 (174), septembrie 2021, p. 22;

Răsuceanu, Andreea (coord.), *Cartea orașelor*, despre antologia de proză scurtă contemporană românească de la Editura Humanitas, nr. 10 (179), februarie 2022, p. 22-23;

Vasile, Lucian, *Cei pe care i-am uitat. Represiunea comunistă la Ploiești. 1948-1964*, Editura AEDU, 2021 („O carte cu legionari”), nr. 6 (175), octombrie 2021, p. 1, p. 21-22;

• *** *Oracole și viziuni*, antologie a cenaclului „I.L. Caragiale”, 2022, nr. 12 (181), aprilie 2022, p. 21-22;

• *** *Orașul, amintire și uitare*, antologie a Filialei de

Poezie – București a Uniunii Scriitorilor din România, nr. 12 (181), aprilie 2022, p. 23;

• **** *Ploieștiul, în 9 prieteni*, antologie a Taberei de Creație „Ion Stratan”, nr. 12 (181), aprilie 2022, p. 21.

c. reviste

• *Word and Text*, revistă academică, coord.: Arleen Ionescu, nr. 1 (170), mai 2021, p. 21;

• *Daily Dose of Millennial*, revistă a liceenilor, nr. 6 (175), octombrie 2021, p. 23

d. necrologuri

Lucian Avramescu, coperta III, nr. 8 (177), decembrie 2021;

Michel Deguy, nr. 11 (180), martie 2022, p. 21

e. festivaluri și concursuri

• Premiile Festivalului național „I.L. Caragiale”, organizat de Casa de Cultură din Ploiești, nr. 2 (171), iunie 2021, p. 15;

• „Festivalul Castanilor, ediția XXII”: declarații ale interpreților Victor Socaciu, Harmonic, Andrei Păunescu, Daniel Iancu și Mircea Vintilă, consemnate de Mihaela Tătaru și Emilia-Cristina Nicolescu, nr. 7 (176), noiembrie 2021, p. 20-21;

• Premiile Concursului de poezie „Iulia Hasdeu”, organizat de Casa de Cultură din Ploiești, nr. 8 (177), decembrie 2021, p. 8;

• Câștigătorii concursului de fotografie al Casei de Cultură „I.L. Caragiale” Ploiești, nr. 5 (174), septembrie 2021, coperta I și coperta IV, p. 11 și p. 14;

• Câștigătorii concursului de recitări din cadrul Festivalului „Nichita Stănescu”, 2022, nr. 11 (180), martie 2022, p. 23.

f. muzică

• *Carmina Burana* de Carl Orff, CD editat de Filarmonica „Paul Constantinescu”, nr. 5 (174), septembrie 2021, p. 22;

• „Jazz 1969 – primul festival de jazz din România”, interviu cu organizatorul Alexandru Comănescu, în *Flamura Prahovei*, 1969, nr. 6 (175), octombrie 2021, p. 19;

• „Jazz 50”, un CD „Ploiești Jazz Trio”, nr. 6 (175), octombrie 2021, p. 22-23;

• „Patronajul Majestății sale Margareta, Custodele Coroanei, pentru cel mai longeviv festival de jazz din România”, nr. 6 (175), octombrie 2021, p. 12-13;

• „Filarmonica «Paul Constantinescu»”, prezentare a unor evenimente concertistice din 2021, realizată de Iulia Alexandrescu, PR al instituției, nr. 10 (179), februarie 2022, p. 19;

• „Noi artiști ai Filarmonicii «Paul Constantinescu»”, portrete pentru Cezar Ieșeanu, violonist, și Daniel Guți, oboist, realizate de Iulia Alexandrescu, PR al instituției, nr. 11 (180), martie 2022, p. 19;

• „Artiști ai Filarmonicii «Paul Constantinescu» din

Ploiești”, portrete pentru Oleg Bălănuță, Ionuț Roșca, Petru-Ștefan Oprică, Bogdan Petroșanu, Constantin Istrate, Eduard Zecheru, realizate de Iulia Alexandrescu, PR al instituției, nr. 12 (181), aprilie 2022, p. 18-20.

7. Sport (rubrică susținută de Mihai Ioachimescu)

a. atletism

- „Cel mai rapid român”, nr. 8 (177), decembrie 2021, p. 24;

b. box

- „Fata de milioane a boxului ploieștean”, nr. 10 (179), februarie 2022, p. 24;
- Titi Prosop: „Boxul este un bun ambasador al României” (interviu), nr. 5 (174), septembrie 2021, p. 24;

c. fotbal

- Mircea Dridea: „Petrolul este un brand și un mod de viață în Ploiești” (interviu), nr. 2 (171), iunie 2021, p. 24;
- „Gheorghe Liliac – «Liliac al nostru e/ cel mai bun din RSR!»” (interviu), nr. 3-4 (172-173), iulie-august 2021, p. 46-47;

- Petre Butufei: „Fundașul cu șapte suflete” (interviu), nr. 6 (175), octombrie 2021, p. 24;

- Octavian Grigore: „Îmi doresc tare mult să avem și o sală de trofee” (interviu), nr. 7 (176), noiembrie 2021, p. 24;

- „Toate drumurile duc spre «Ilie Oană»”, prezentarea echipelor de copii, nr. 11 (180), martie 2022, p. 24;

d. gimnastică

- Corina Ungureanu: „Gimnastica românească se va ridica din nou” (interviu), nr. 3-4 (172-173), iulie-august 2021, p. 47-48;

e. înot

- „Tamara merge mai departe” (interviu cu multipla campioană mondială la înot Tamara Costache), nr. 1 (170), mai 2021, p. 23-24;
- „Ploieștiul are o nouă generație de «delfini»”, despre șansele înotului ploieștean și noile generații, nr. 12 (181), aprilie 2022, p. 24.

f. patinaj-viteză

- „Pelerini în regatul de gheață”, nr. 9 (178), ianuarie 2022, p. 24;
- Pârvu, Teodora, „Sportul și sacrificiile sale”, nr. 9 (178), ianuarie 2022, p. 23.

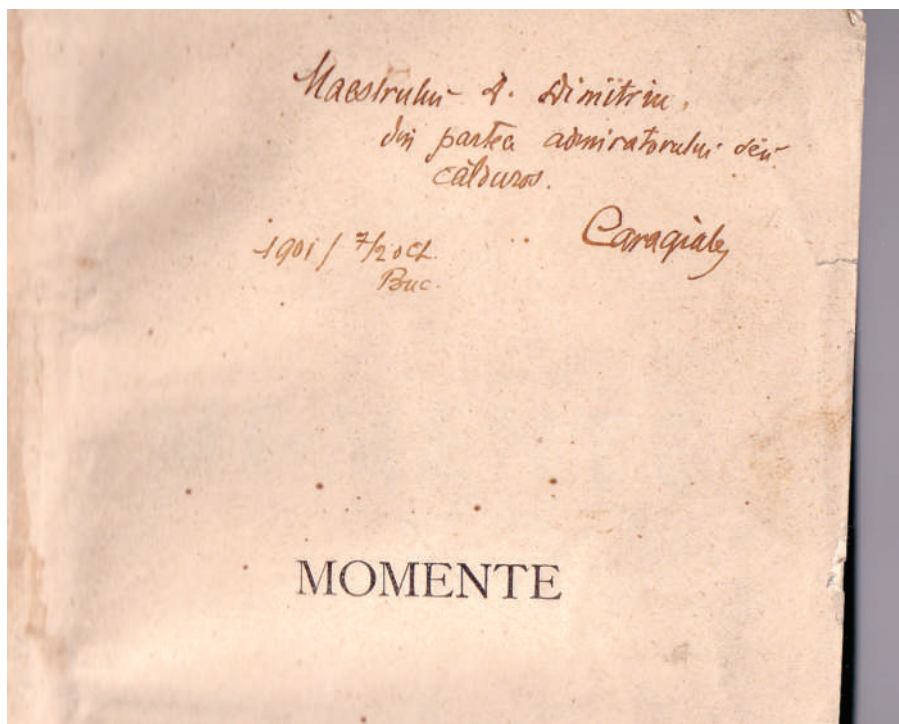
Autografele Caragiale

Dan Gulea

O situație în general ignorată de editorii lui Caragiale este cea a autografelor sale; ele sunt uneori publicate în periodice, dar până acum nu au fost adunate în vreun volum. Deși au un interes minor, fiind elemente convenționale, care nu pot dezvălui mai mult decât opera, autografele schițează o hartă utilă sociologiei literare, așa cum o face și corespondența. Din acest punct de vedere, pot fi privite două autografe din patrimoniul public ploieștean.

Maestrului D. Dimitriu, / din partea admiratorului său – / călduros. / Caragiale / 1901 / 7/20 oct[ombrie], Buc[urești]

Autograful pe volumul *Momente* (Editura Librăriei Socec, București, 1901, 350 p.), din posesia Muzeului „I.L. Caragiale” din cadrul Muzeului Județean de Istorie Prahova, cu nr. inv. 3828, oferă câteva date interesante despre cronologia operei lui Caragiale. Destinatarul autografului, Dumitru G. Dimitriu (d. 1935) a fost profesor de pian la Conservatorul din București. Supranumit de Caragiale Metronomidi sau Metronimidi, muzicianul își datorează porecla, așa cum o atestă mărturiile celor care l-au cunoscut, faptului că „de câte ori cânta la pian [își] îngăduia un timp să bată măsura. Dimitriu

nu scăpa ocazia... nici când la che-furi se porneau în cor și cântau acompanyați... și în orice împrejurare... muzicală, respecta măsura cu atâta strășnicie, încât nenea Iancu l-a și botezat: Metronomidi” (ap. I.L. Caragiale, *Opere V*, ed. 2011, p. 913). Un alt nume dat tot de Caragiale este Beethovenescu, „pentru că rar s-a mai găsit un interpret mai fin și mai pățimaș al lui Beethoven” (id., p. 915).

Cella Delavrancea face un portret cuprinzător personajului: „un profesor, mult apreciat de Caragiale. Îl chema domnul Dimitriu. Aluneca ca un balon când umbla. Tot așa îi alunecau degetele scurte și groase pe claviatură. Taifasul de la berărie se termina printr-un adagio de Beethoven, la Caragiale acasă, cântat de 3-4 ori în șir de Dimitriu. Caragiale era un mare cunoscător al muzicii și avea o predilecție pentru Scarlatti și

Beethoven. Metoda lui Dimitriu era cam fantezistă și programele de studii necercetate. Elevii lui studiau invariabil părțile lente din sonatele beethoveniene, iar virtuozitatea era lăsată în seama norocului. Dădea lecții particulare fetei lui Caragiale. O așeza la pian și pe când ea cânta, el explora cra-tițele în bucătărie, gustând din felurite bucate, dar atent totuși la muzică. Cu capul aplecat pe balsamul unei tocanе, striga la câte o greșeală: «Ce faci, maimuțo?» Era o fire de artist, pățimaș și cu un dar de expresie care ascundea imperfecțiunile tehnice” (ap. I.L. Caragiale, *Scrisori și acte*, 1963, p. 104-105).

Portretul șarjat realizat de Cella Delavrancea consună cu o mărturie a Alexandrinei Caragiale, soția dramaturgului, care se adresează doamnei Dimitriu: „Dragă Madame Dimitriu! Întorcându-ne de la o plimbare frumoasă, găsim car-

tea D-tale. Cu mare plăcere am citit-o. Și Jean oftând greu a zis: Nu vine Mitică până nu merg eu să-l aduc pe sus. Poate că Maistrului i-e frică că n-o să găsiți adăpost sau un păhăruț de bere rece ori o mămliguță!” (id., p. 106) Se poate astfel proba din punct de vedere biografic o dublă față a unui generic Mitică, pe lângă cea mondenă sau superficială, fiind relevată și o dimensiune gravă. Prezent în corespondența lui Caragiale din prima perioadă a exilului, 1905-1907, în 9 scrisori păstrate, pianistul Dimitriu este invocat cu emoție de marele scriitor, „cu mare dor”, așteptându-l ca pe un „frate bun” să îl viziteze la Berlin: „Când o să te văz intrând pe ușa mea, să-mi luminezi casa și să-mi întărești puterea de gândire?”

În al doilea rând, autograful de mai sus modifică puțin cronologia apariției *Momentelor*: în loc de un 10 octombrie 1901, cât consemnează Șerban Cioculescu în mai multe ediții și studii, este atestat un 7/ 20 octombrie. Faptul că unul dintre primele exemplare ale *Momentelor* este oferit acestui bun prieten

vorbește de la sine; iar începutul relației dintre Caragiale și pianistul Dumitriu poate fi localizat în 1900-1901, când sunt consemnați de istoria literară în angajamente la Ateneu, unde Caragiale citea din opera sa, iar artiștii concertau și interpretau: I. Filoreanu, doamna I. Știbal, C.I. Nottara, A. Grubea (țiteră) și Dimitriu (pian) – v. Marin Bucur, *O biografie a lui Caragiale*, vol. II, 1994, p. 153.

Un cuvânt poate fi spus și despre Ecaterina (Tușki), fiica lui Caragiale, 1894-1987 – sau fata care primea lecții de la maestrul Dimitriu în amintirile citate mai sus – cea care a contribuit decisiv la formarea Muzeului „I.L. Caragiale” din Ploiești în 1962, donând o sumă importantă de manuscrise și cărți pentru zestrea muzeului, din care ar putea proveni și acestea prezentate aici, cu autograf: *Teatru* (1889) și *Momente* (1901).

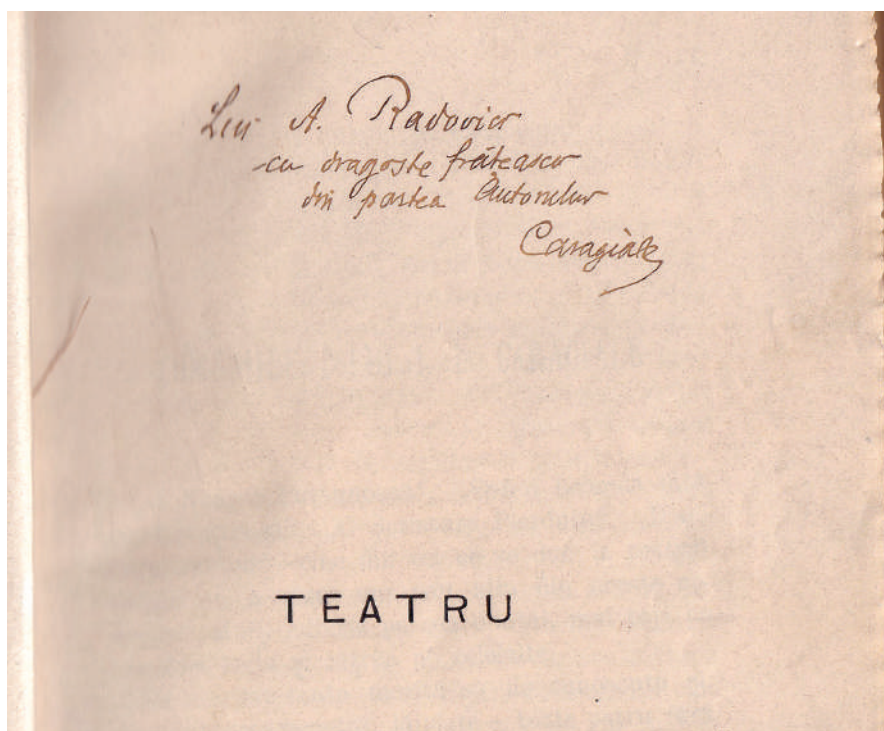
Lui A. Radovici/ cu dragoste frățească/ din partea autorului/ Caragiale

Familia de politicieni Radovici din Ploiești a fost una foarte puternică; frații Alexandru (1860-1918), Ioan (1868-1908), Gheorghe (1864-1922) și Sevastian erau fiii unui negustor ce s-a ridicat de la băiat de prăvălie la mare proprietar, familia deținând, spre jumătatea secolului al XIX-lea, importantul hotel Europa din centrul Ploieștiului, cu restaurantul „Berbec”, precum și alte proprietăți; unele străzi (actuala Teatrului, de pildă) poartă numele de Radovici.

Alexandru este avocat și se afirmă în gruparea socialistă, devenind liderul local al „generoșilor”, facțiunea care a trecut spre 1899 la liberali. Caragiale îl cunoaște probabil prin conexiune cu Gherea, patriarhul socialist fiind bunul prieten al scriitorului. Al. Radovici stipendiază prima gazetă socialistă a Ploieștiului, *Democrația socială* (1892), coordonată de Gherea, cu Anton Bacalbașa prim-redactor – faimosul Tony, colaboratorul lui Caragiale la *Moftul român peste doar câțiva ani* (seria I, 1893).

Volumul de *Teatru* (1889, cu o prefață de Titu Maiorescu, „Comediile dlui I.L. Caragiale”, Editura Librăriei Soccec, București, 400 p., conținând: *O noapte furtunoasă*, *Conul Leonida față cu reacțiunea*, *O scrisoare pierdută*, *D-ale carnavalului*) se află în posesia Muzeului „I.L. Caragiale” din cadrul Muzeului Județean de Istorie Prahova, cu nr. inv. 3827.

Cel mai probabil, volumul a fost oferit aici, la Ploiești, prin intermediul lui Gherea, într-o perioadă în care Al. Radovici era socialist; politicianul, după trecerea la liberali, va deveni primar al Ploieștiului, apoi politician de nivel înalt – inclusiv ministru.

OBIECTIVITATEA MIMATĂ: I.L. Caragiale, pamfletar

Magda Răduță

Pamfletul lui I. L. Caragiale pare să se răspândească inegal peste tot în articolele sale de opinie; tot ce scrie autorul *Scrisorii pierdute* la gazetă are un „aer de familie” pamfletar, un loc difuz în care se întâlnesc ironia, intertextul, prelucrarea parodică, caricatura mușcătoare și marele surâs superior-malițios al pamfletarului ce își contemplă victima. Mica dificultate legată de publicistica lui Caragiale aici se află: în greutatea de a selecta un pamflet „pur” din multitudinea de hibrizi pamfletari pe care îi includ articolele apărute nu doar în gazetele umoristice la care scrie de timpuriu sau în cele girate de el însuși (precum *Moftul român*, *Claponul* ori *Ghimpele*), ci și în publicații „de ținută”, precum *Voința națională* sau *Constituționalul*.

Cu grade variabile de violență a limbajului, cu prelucrări mai mult sau mai puțin vizibile de clișee jurnalistice și cu suprapuneri de registre stilistice, articolele cu aer pamfletar ale lui Caragiale sunt greu de ordonat în categorii. Sunt articole politice în care pata pamfletară se întinde și arde tot, ca vitrionul englezesc (*modelul 1907*. *Din primăvară până-n toamnă*), sunt altele mimat grave, uneori dramatizate pentru a părea și mai dramatice, dar care lasă să se întrevadă subtextul comicăriei gratuite de teatru de marionete („momentul” – în care se parodiază clișeu jurnalismului de senzație: *Varietăți literare*. *Canard-rățoi*). Și mai există și categoria mixtă, ju-

din arhiva Muzeului Județean de Istorie Prahova

mătate vitriol, jumătate cerneală violetă, din care ar putea face parte *Tocsin și toxice* sau *Caradăle și budalăle*, elaborate scene de gen, cuplate dialogal și lucrate atent pentru dezvăluirea modului ilotic în care e alcătuită lumea despre care se vorbește – lumea politicii, în general.

Intr-un asemenea peisaj difuz, în care apartenența la genul pam-

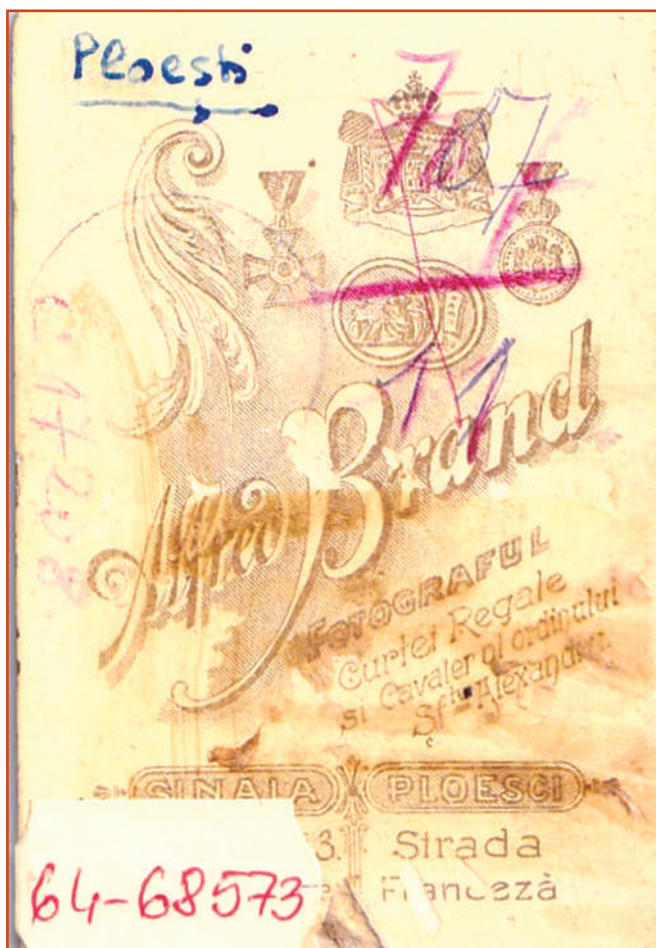
fletar e greu de probat și încă și mai greu de exemplificat, e mai simplu să evidențiem o singură trăsătură care pare că dă coeziune ansamblului: prelucrarea clișeului obiectivității jurnalistice. Pamfletele *sui-generis* ale lui Caragiale mimează fericit obiectivitatea, însumând toate elementele recunoscutibile ale genului: situare, clasificări, caracteristici, detalii infi-

me ale scenelor. Debutul articolelor fixează în scriitură de profesionist timpul, spațiul și etimologia: „Tocsinul a sunat dinspre ziuă. La glasul lui, s-au deșteptat în grabă tinerii patrioți adaptați [sic] la izvoarele europene” (*Caragiale* 189); „Leki, sau lichea, însemnează pe turcește pată; cu deosebire, pată de care nu poți scăpa, pată neștearsă. În limba românească, cuvântul a trecut în accepție figurată: lichea, vasăzică o secătură care, dacă ți-a căzut în spinare, se ține de tine mai rău ca scaiul [...]” (*Caragiale* 237). Urmează atenția desfășurată a stabilirii de categorii, clase și regnuri: caradălele sunt într-un fel, iar budalălele altminteri, cu enumerări ramificate de diferențe specifice:

„Caradălele sunt eminamente pozitiviste, iar budalălele tot atât de idealiste. [...] Căci budalăua este tot atât de pasionată de diplomatie și de politica înaltă exterioară, pe cât e de amatoare caradăua de finanțe, de credite, de bănci, în genere de zaraflâc” (*Caragiale* 203).

Din maniera în care prelucrează clișeul obiectivității se mai vede ceva: Caragiale lucrează cu o concretețe a ficțiunii care depășește cu mult cealaltă concretețe, a faptelor (obligația oricărui articol de gazetă de a se raporta la eveniment). Pentru articolele infuzate de pamflet, evenimentialul e deja învechit (în *Reacțiunea*, de pildă, abia în ultimul paragraf cititorul,

din arhiva Muzeului Județean de Istorie Prahova

plimbat printr-o lungă poveste din copilărie, află că există o actualitate, și ea de „zilele trecute”); în schimb, ceea ce e mereu în centru e un episod ficțional foarte concret, foarte material, lucrat dinamic, în realism autentic: idealștii boieri ai liberalismului vânzându-și entuziaști moșiile spre propășirea patriei; ministrul Sturdza în cabinet, însemnând pedant „note și observațiuni statistice”, sau în trăsură, gonind spre Mitropolie; în sfârșit, teribilul grup statuar al celor patru Colectivități, menit să susțină statuia lui Brătianu: „Închipuiți-vă un pedestal de marmoră albă cu patru basorelieuri de bronz reprezentând triumful Colectivității. Primul: Co-

lectivitatea, o femeie slabă, zdrențuită, hidoasă, venind cu părul vulvoi ca o furie palavrată în fuga mare, urmată de o haită de lupi hămesiți; al doilea, Colectivitatea, în dreapta cu reteveul și în stânga cu masalaua, și potaia urlând; al treilea: Colectivitatea și lupii înghițind pe nemes-tecate care încărcate cu provianturi [...], și al patrulea basorelief: Colectivitatea grasă, costumată și înarmată la Minerva, dictând legi norodului, și împrejurii-i lupii îndopați și domesticiți, purtând zgarde de aur masiv la gât și făcând sluj frumos...” (*Caragiale* 200). Episoadele acestea trec înaintea oricărui adevăr faptic imediat, din ele gazetarul obținând mai mult – și altceva – decât o șarjă directă la figura adversarului politic.

Poate cel mai potrivit exemplu pentru această se găsește în *Rărunchii națiunii*: aici, nevoia de materialitate e împinsă până la a prelua „la piciorul literiei” o frază sforăitoare de discurs politic („Da, colectivitatea a izvorât și izvorăște din rărunchii națiunii...” și a o dezvolta în cel mai concret sens anatomic: „ia cuțitul de la brâul unui hamal levantin [...] și spintecă-ți foalele. Vără-ți mâinile adânc...” Imaginarul gore e, firește, mai de efect decât un atac la doctrină, ba chiar la portretul omului politic în chestiune – operând în materialitate, Caragiale obține imediat ceea ce pamfletul va ajunge să câștige abia cu Arghezi.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

I.L. Caragiale, *Publicistică. Politică și...delicatese*. Ediție alcătuită și prefată de Viola Vancea. București: Editura Fundației Culturale Române, 2003

* O variantă prescurtată a acestui articol a apărut, cu titlul „Vitriol și cerneală violetă: I. L. Caragiale”, ca introducere la secțiunea I. L. Caragiale din Magda Răduță (ed.), „Îi urăsc, mă!”. O antologie a pamfletului, de la cronicarii munteni la Pamfil Șeicaru. București: Humanitas, 2017, pp. 141-174.

VINE VACANȚA, CU TRENUL DIN... FRANȚA? ANGLIA? DE PE TĂRÂMUL URIAȘILOR?

Luminița Corneanu

Vacanța este o perioadă numai bună să hoinărim cu gândul pe tărâmurile necunoscute, să facem cunoștință cu personaje extraordinare, să trăim alături de personajele din povești aventuri minunate. Iată ce cărți le propun copiilor pentru vacanța aceasta:

Marele Uriș Prietenos de Roald Dahl, traducere de Alexandra Columban, Editura Arthur. (recomandată pentru 6-10 ani) Sophie, o fetiță care trăiește la orfelinat, face brusc cunoștință cu MUP într-o noapte, când acesta o răpește din patul ei. Sophie se teme că uriașul o va mânca, pentru că ce altceva poți să crezi când te răpește un uriaș? Dar MUP nu este un uriaș ca toți uriașii, ci unul prietenos: de unde și numele lui, MUP; adică Marele Uriș Prietenos. MUP vorbește ciudat, mănâncă doar castracurcuveți, o legumă scârboasă care crește pe Tărâmul Urișilor, pentru că refuză să fie precum ceilalți și să mănânce oameni, și colecționează vise. Împreună, Sophie și MUP vor trece printr-o mulțime de peripeții și chiar vor lua prânzul cu regina Angliei. Va reuși oare Sophie să scape de uriașii înfomețați, care o miros în peștera lui MUP?

Rostogol iluzionist de Lavinia Braniște, Editura Vlad și Cartea cu Genius (5-8 ani). Rostogol este eroul unei serii de cărți ajunse la al patrulea volum. După ce a păzit pepeni și a fost în vizită la Vulcanii noroiși, purcelușul Rostogol descoperă că biblioteca din satul său este o ruină: plouă înăuntrul din cauza unei spărturi în acoperiș și cărțile, și așa vechi, sunt în pericol. După ce găsește printre ele un manual de iluzionism semnat de maestrul

Iosefini, Rostogol are o idee: să organizeze un spectacol de magie, alături de alți copii din sat – între care cârțița Șobo, Relu Iepu, bursucul Ulric ori dihorul Ilarian – pentru a strânge bani ca să renoveze biblioteca. Lucrurile se vor complica pe parcurs, pentru că, desigur, nimeni nu vrea să fie tăiat în două, nici măcar dacă nu e de-adevăratelea, iar țepii ariciului pun baloanele în pericol. Rămâne să descoperiți cum se vor descurca!

Vlogger la 13 ani sau Buncărul cu bunătăți trăsnete de Dan Lungu, Editura Polirom Junior, (12-14 ani). Ce faci dacă ai 13 ani, este pandemie și nu poți ieși din casă? – Stai pe net, bineînțeles. Intri în „room” cu „frienzi” tăi, vă jucați online, vă plângeți de Ceimari și cum aceștia nu înțeleg nimic și... ții un vlog. Acesta este naratorul nostru, iar aventurile din carte sunt aventurile lui online, povestite exact cu limbajul și tonul plictisit al unui adolescent de azi. Personajele sunt „gașca” alcătuită din Pixie, Skelly, Pleosk, Griffio și Pikkaciuiu. Și ce poți să faci când împlinești 12 ani, ești vlogger, ai toată gașca și o mulțime de urmăritori online cu ochii pe tine? Păi, de pildă, lansezi o provocare, cum ar fi ca toată lumea

să se tundă zero, live, odată cu tine, de ziua ta. Cool, nu? Sau...

Micul Prinț de Antoine de Saint-Exupéry, traducere de Justina Bandol, Editura Rao (10-100 de ani). O carte nemuritoare, care adesea este citită într-un mod superficial, poate și din teama de a ajunge acolo unde duc profunzimile ei. Cartea a fost scrisă în timpul celui de-al doilea Război Mondial și îi este dedicată prietenului autorului, Léon Bloy, despre care ne spune că se află în Franța (ocupată de naziști, la acel moment), suferă de foame și de frig. Micul Prinț este mult mai mult decât o poveste despre un aviator eșuat în deșert și un extraterestru-copil cu păr blond, care află de la vulpe câte ceva despre esența lucrurilor. Este și o carte despre prietenia de dincolo de moarte și despre speranța că prietenul plecat s-a mutat într-o stea. O lectură numai potrivită pentru vremurile pe care le trăim.

Anisia și uneltele fermecate de Cosmin Perța, Ed. Polirom Junior (8-12 ani). Un roman pentru categoria de vârstă 8+, fantasy & SF, cu o eroină de 13 ani, care te ține cu sufletul la gură. Anisia, o fetiță orfană, fuge din orfelinat împreună cu prietena ei, o scoică quahog filozoafă, plecând în căutarea fratelui ei, care a fost răpit din același loc cu ceva vreme în urmă. Pe drum, se vor lupta cu forțele potrivnice, reprezentate de Lorzii Ceții și-n cele din urmă vor reuși ceva ce nici nu-și imaginaseră că vor reuși vreodată! Roman de călătorie și de aventuri, Anisia și Uneltele Fermecate are de toate: poveste, umor, imaginație, valoare educativă, ba chiar și un pic de magie. Cosmin Perța creează o atmosferă mitic-medievală, ca-n marile cărți de aventuri și căutări dedicate copiilor.

Primăvară la Iași, sub semnul francofoniei, cărților și bucuriei – portret de autor: Liliana Cora Foșalău

Diana Rînciog

În zilele de 20 și 21 mai a.c. s-a desfășurat la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași cea de a 27-a ediție a colocviului dedicat zilelor francofoniei, având în acest an provocatoarea temă „La lenteur”, subiect cu atât mai sugestiv cu cât evenimentul a avut loc (în sistem hibrid) după dificila perioadă a pandemiei de COVID-19...

Poate că în această lună e cel mai frumos în Iași, natura a căpătat toate nuanțele de verde, florile ne zâmbesc în zeci de culori și ne bucură cu parfumul lor, iar pe străzile orașului se revarsă mulțimea de oameni, localnici și turiști deopotrivă. Un spațiu încărcat de istorie, dar mereu tânăr prin studenții săi, pe care nu ai cum să nu îi admiri pentru dorința lor de a profita din plin de posibilitatea de a fi activi, sportivi, joviali, animând piste speciale amenajate pentru biciclete și trotinete electrice. O adevărată infuzie de entuziasm!

Iașiul în sărbătoare este minunat prin energia pe care o oferă oricărui trecător, confirmându-i, o dată în plus, că merită într-un totu efortul drumului; pentru mine, a fost chiar o întoarcere în timp, amintindu-mi precedenta călătorie cu 32 de ani în urmă, la începutul studenției, tot cu ocazia unui colocviu. Atunci am prezentat o comunicare

despre *Epistolarul* maioreșcian, acum alta despre *Corespondența* lui Flaubert, arătând că în acest „laborator al creației” se află o impresionantă ilustrare a ideii de lentoare. De altfel, întregul program al colocviului a fost o exemplificare din multe unghiuri a temei lentorii, pornind de la texte literare, concepte filozofice, argumentări discursive.

Conferința inaugurală, ținută de profesorul Jean-Marie Schaeffer de la École des Hautes Études des Sciences Sociales din Paris, a avut un titlu incitant și un conținut captivant; *Se hâter lentement. La lecture en mode esthétique*. La fel, comunicarea propusă de către Jean-Paul Deremble, profesor la Universitatea Lille 3, *Pourquoi le plaisir de la lenteur a-t-il disparu?* (Milan Kundera), pe lângă multe altele ale unor colegi de la universități din țară (Iași, București, Cluj, Brașov, Ploiești, Craiova, Galați, Suceava)

ori din străinătate (Franța, Portugalia, Grecia, Tunisia, Maroc, Elveția, Canada, Belgia, Irak, Egipt). Seara de vineri a fost încununată de un splendid recital de muzică, susținut în cadrul Institutului francez de către doi artiști tunisieni, Wafa Ghorbel (voce) și Mehdi Trabelsi (pian).

Și, pentru că un astfel de prilej este și unul al descoperirilor de carte, aș vrea, în cele ce urmează, să schițez un portret de autor: este vorba de Liliana Cora Foșalău, prof. dr. la universitatea ieșeană, specialistă în literatura secolului al XIX-lea (epoca romantică, în special), având o preocupare specială pentru tot ce ține de cultura viului oglindită în literatură, cu participări periodice la conferințe și colocvii, scriind sau traducând în acest domeniu extrem de interesant. Așadar, m-am bucurat să primesc de la autoare trei volume, care s-au adăugat celor oferite de-a lungul timpului, de la *Timpul cândva* (2006) și *Plânsul din inima lunii* (2008) la *Déshistoires* (BSN Press, Giuseppe Merrone

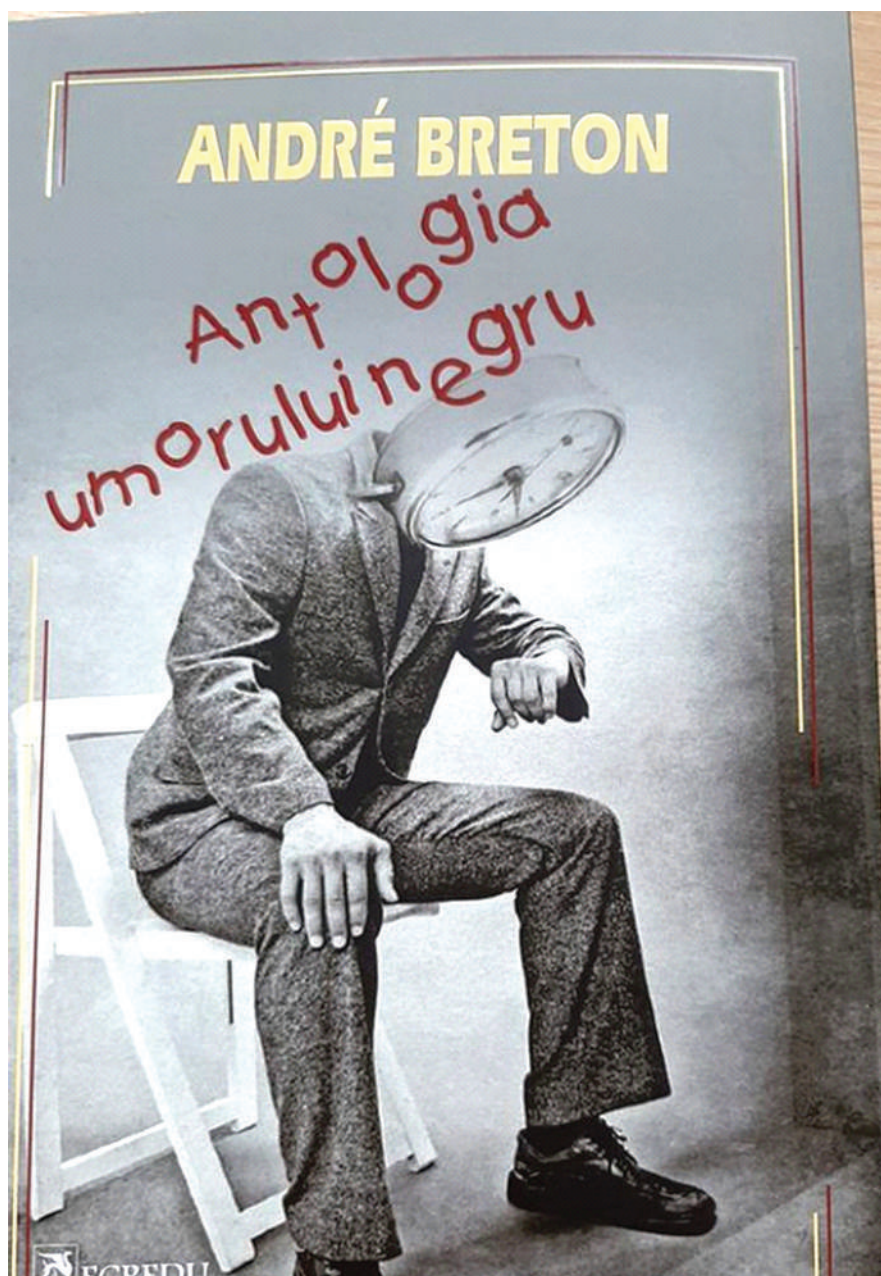

Éditeur, 2014), la traduceri din Eminescu (*Poèmes*, Muzeul Literaturii Române, 2018) sau la recenta ediție din André Breton, *Antologia umorului negru* (Cartea Românească Educațional, 2022).

Cartea despre Baudelaire (Editura Junimea, 2016) jalonează universul poetului care a fost pentru literatura franceză prima glorie internațională, uimind cu puterea imaginației, cu profunzimea versurilor sale: *“Chaque jour vers l’Enfer nous descendons d’un pas”* amintește de versul eminescian “Nu credeam să-nvăț a muri vreodată”. Dezgustul existențial, plictisul, paradisul artificial, spațiul și timpul în viziunea lui Baudelaire, receptarea poetului în România, toate sunt analizate cu finețe de către autoare, volumul fiind un reper valoros pentru toți cei interesați de joncțiunea dintre romantism și modernitate, știut fiind faptul că Charles Baudelaire a fost o adevărată „placă turnantă” a modernității, pentru că într-un fel s-a scris până la el și cu totul altfel după el.

Cartea *Vinul mistic. Le Vin mystique* (Iași, Editura Timpul, 2020) reprezintă o inspirată traducere a Liliane Foșalău, având ca punct de plecare textul lui Omar Ibn Al-Fârid, poet arab din sec. XII-XIII, care s-a născut și a trăit în Egipt, lăsând omenirii, așa cum spune autoarea, „cel mai frumos poem despre vin”. Iată câteva dintre versuri, în tălmăcire românească: „Legănat în cupă/ disc rotitor al lunii,/ Vinul e soare,/ crai-nou luminând./ Un paharnic ni l-a adus, ni l-a înfățișat:/ cât este de strălucitor Vinul/ când stele dănuiesc în el!”

Foarte emoționant este cel de al treilea volum, intitulat sugestiv *Pandelirice* (Editura Timpul, 2021), fiind dedicat Nicoletei, sora autoarei, victimă a virusului ucigaș: „Tuturor celor trecuți prin experiența

covid-19: celor rămași, pentru a nu uita, celor plecați, pentru a nu-i uita!” De asemenea, cartea are ca motto o frază din *Ciuma* lui Camus: „Tout ce que l’homme pouvait gagner au jeu de la peste et de la vie, c’était la connaissance et la mémoire.” Spicuim din acest volum, care trebuie citit cursiv, pentru a trăi fiorul liric în adâncimea lui:

A căzut peste lume cortina [...]

*Va trebui să stăm o vreme pe loc,
sau chiar să facem un pas înapoi,
să refacem calea spre noi
(„A căzut cortina”)*

Întrebările vin totdeauna

prea târziu.

*Nimeni nu mai locuiește
dincoace de tăcere.*

(„Prea târziu”)

*Vrei lucrurile să le-asezi la locul lor –
Ceva nu este cum putea să fie...
S-a petrecut ceva în viitor
Ce-a-nchis prezentul într-o colivie.
(„Ceva nu este”).*

Dorim tuturor cititorilor revistei *Atitudini* o vară frumoasă, liniștită și rodnică în experiențe livrești cât mai plăcute, menite a îmbogăți mintea și sufletul, cu bucuria de a descoperi noi orizonturi culturale.

LUPTELE DE PĂIANJENI

(capitol din romanul inedit *Grafferul din Suedia*)

Constantin Abăluță

Am văzut la televizor luptele de păianjeni samurai, Kumo Gassen, practicate în Japonia încă de acum câteva sute de ani. Publicul acestui sport național este imens. Luptele de păianjeni constituie joaca preferată a copiilor. Familii întregi dresează cu deceniile aceste insecte, le deprind firea și obiceiurile, îi selectează pe luptători. Îi țin în niște colivii din plasă de plastic. Îi înfometează înainte de luptă. Fac concursuri de frumusețe arachnidiană: câștigă cei cu pîntecul mai sclipitor și cu picioarele mai suple. Femelele sunt de cinci ori mai mari decât masculii. Aceștia le curtează agățându-se de plasa pe care ele o țin și ciupind-o într-un cod anume. Un fel de morse arachnidian. Un mascul mititel, văzînd că mătăhăloasa femelă nu răspunde, s-a urcat pe ea și-a început s-o ciupească reiterîndu-i codul. Aceasta s-a înfuriat și s-a repezit la el. Din încăierarea neechilibrată masculul abia a scăpat cu viață, dar fără două picioare. A fugit tîrîș-grăpiș cu cele șase picioare rămase și nu i-a mai trebuit mireasă.

Lupta se dă la capătul unui bețișor orizontal pe care dresorul îl ține în mînă. Păianjenii sunt dresați tot pe acest bețișor. Câștigă cel care-și imobilizează mai iute adversarul, învelindu-l în pînza pe care o secretează și o țese cu vîrfurile celor opt picioare. Ori cel care taie firul vertical pe care adversarul fuge.

Viteza cu care păianjenii țin plasa este uluitoare.

În zece minute ei țin 800 de metri de fir mătăsos.

Rezistența firului este și ea incredibilă.

Un ipotetic fir de grosimea unui creion ar opri o rachetă în zbor.

Am văzut un tînăr dresor care, neputînd suporta înfrîngerea păianjenului său, a izbucnit în plîns. Un alt înfrînt, venit tocmai din Tokio – luptele se țineau în Kajiki, orașul păianjenilor – era surîzător și promitea că o să continue să vină aici pînă cînd va câștiga victoria trei ani consecutivi.

Femelele își atîrnă sacii cu 14.000 de ouă prin copacii umbriți și plini de umezeală. Încă de la naștere puii de păianjeni știu să profite de curenții de aer ascendenți, călătorind peste mare pînă în insule îndepărtate.

Imaginile cu firele pe care le țin în aer în timp ce sunt purtați de vînt m-au impresionat mult.

Graffiti-urile fluide și efemere pe care le lăsau prin aer coloniile de pui-păianjeni care migrau spre oriunde aveau eleganța morții.

Și acum simt un frison pe șira spinării.

Cîte din aceste zeci de mii de păianjeni vor fi prinși și dresați pentru lupte?

Cîți vor ajunge pe-un liman unde vor fi lăsați în pace? să-ți țiească prostește plasele doar pentru a prinde musculițe ori stropi de ploaie... Adică departe de oamenii preaiubitori...

Mă gîndesc la ce s-a întîmplat pe terasa cu lămpi. La ce ar fi urmat să se întîmple dacă n-aș fi fugit la timp. Nu-mi dau seama ce se pe-

trece cu mine. Acum mai mult decât oricînd. Cred că ar trebui să vorbesc cu Gunilla. Dar în fața ei mă simt ca un pui zburător de păianjen care nu știe mai nimic despre el însuși. Și, în primul rînd, n-are habar unde va ateriza. Dar eu sunt în Suedia, îmi vine să spun, ofensat și revoltat, dar siguranța asta nu durează mult. Suedia mea e improbabilă, schimbătoare. Suedia subsolurilor Bibliotecii Naționale și a acțiunilor SOC patronate de Rakajvili. Suedia anoni-melor dirijate. Suedia unde mi se propune afacerea ciulinilor arși a doua oară întru experimentarea unor clonări misterioase. Suedia încă altor multe lucruri nespuse pe care le presimt în aer ca pe niște invizibile fire de păianjen duse de vîntul nordic.

Mi se năzare că e vorba de o dresură a grafferilor.

Ori cel puțin a unuia singur.

Nu tot îmi spune Dohi?: Bătrîne, nu uita, acum ești grafferul din Suedia...

SOLIȘTI AI FILARMONICII „PAUL CONSTANTINESCU”

Cu peste 1.000 de apariții scenice, violonistul **GABRIEL CROITORU** este un muzician cu o extrem de bogată prezență în viața muzicală, în tripla postură de solist-concertist al Filarmonicii „Paul Constantinescu” din Ploiești (din anul 1987), membru (vioara I) al Cvartetului de Stat „Transilvan” al Filarmonicii din Cluj și profesor universitar dr. la Universitatea Națională de Muzică București. Dinamismul, elocvența interpretărilor sale au putut fi constatate de public în concerte și recitaluri susținute pe scenele tuturor filarmonicilor din România și pe podiumuri de concert din întreaga lume. Gabriel Croitoru a apărut ca solist în compania unor orchestre importante, cum ar fi: London Royal Philharmonic, Gewandhaus Orchester Leipzig, Orchestra de cameră „Regina Sofia”, Festival String of Lucern Chamber Orchestra, orchestrele simfonice din Monte Carlo, Salonic, Malaga, Sevilla, Galicia, Pamplona, Cannes, Lyon, ansamblul orchestral din Marsilia, filarmonica din Cannes, South-West Symphony. Astfel, a avut ocazia să colaboreze cu dirijorii: Leopold Hager, Jacques Bodmer, Odon Alonso, Arturo Tamayo, Emanuel Krivinne, Rudolf Baumgartner, Paul Nadler, Hiroaki Masuda, Cem Mansur, Horia Andreescu, Ion Baci, Ludovic Bacs, Iosif Conta, Cristian Brâncuși, Paul Popescu, Ovidiu Bălan, Romeo Râmbu, Gheorghe Costin, Vlad Conta, Camil Marinescu, Modest Cichirdan, Alexandru Iosub, Emanuel Elenescu, Valentin Doni, Ilarion Ionescu-Galați și mulți alții. Din 2008, violonistul Gabriel Croitoru a câștigat dreptul de folosință, cântând pe o vioară construită în anul 1730 de celebrul lutier Giuseppe Guarneri, instrument ce a aparținut lui George Enescu.

Născută la Brăila într-o veche familie de medici, **IOANA MARIA LUPAȘCU** se desparte de tradiția familiei și începe studiul pianului la vârsta de patru ani, urmându-și vocația artistică. În acest sens își desăvârșește pregătirea la Universitatea Națională de Muzică din București și la Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași, unde își obține și licența. Între 2001 și 2005, Ioana Maria Lupașcu a fost studenta marelui

pianist Lazar Berman la Accademia Europea di Musica, Italia, sub îndrumarea căruia își perfecționează tehnica interpretativă și își definește stilul personal în abordarea diverselor partituri.

Câștigătoare, finalistă sau laureată a numeroase concursuri din România, Grecia și Turcia, solista a devenit rapid o prezență constantă pe scenele din Italia, România, Elveția, Croația, Slovacia, Lituania, Belgia, Turcia și Spania, remarcându-se prin virtuozitatea deosebită și sensibilitatea dovedită în momentele lente ale opusurilor pe care le interpretează, acestea fiind atât din repertoriul clasic-romantic, cât și din sfera muzicii contemporane.

Revenită în România în 2005, Ioana Maria Lupașcu devine în 2007 solista a Filarmonicii „Paul Constantinescu”, continuând să colaboreze cu cele mai importante orchestre simfonice din țară și să susțină recitaluri și concerte în Italia la invitația diverselor instituții de cultură, dar și a asociațiilor românilor din peninsula.

Violonistul de talie internațională **LIVIU PRUNARU** va deveni, începând cu stagiunea 70 a Filarmonicii „Paul Constantinescu”, solist concertist al orchestrei noastre simfonice. El cântă pe o vioară Stradivarius denumită Pachoud, construită în 1694.

Violonistul Liviu Prunaru, solist prezent pe numeroase scene ale lumii, este concertmaestrul celui mai bine cotate ansamblu muzical din lume, Royal Concertgebouw Amsterdam.

Recunoașterea sa internațională a venit în urma participărilor și premiilor obținute la cele mai prestigioase concursuri de vioară. În colecția sa de trofee se regăsesc medaliile la concursuri precum „Rodolfo Lipizer” (Italia, 1991), „R. Molinari” (Elveția), „Regina Elisabeta” (Bruxelles, 1993), Indianapolis (SUA, 1998). Fiecare trofeu câștigat a fost urmat de câte o apariție publică prestigioasă: debutul său la New York cu Julliard Symphony la Lincoln Center a venit după ce a cucerit Marele Premiu la Julliard Mendelssohn Competition. De asemenea, colaborarea cu Aspen Young Artists Orchestra în 1999 a fost rezultatul Marelui Premiu la E. Nakamichi Wieniawski Violin Concerto Competition.

De-a lungul timpului, a concertat ca solist alături de orchestre renumite: Royal Philharmonic Orchestra, London Symphony Orchestra, Westdeutsche Sinfonia, Athens Philharmonic Orchestra, Orchestra Națională Radio București, Orchestra Mayo din Buenos Aires sau Orchestra de Camera din Indianapolis. În aceste apariții scenice a avut ocazia să colaboreze cu dirijori precum Lord Yehudi Menuhin, Yuri Simonov, Andrew Litton, Cristian Mandeal, Horia Andreescu, Mario Benzecri sau Park Eun Seong.

Debutul pe CD (Pavane Records) cuprinde lucrări de Strauss, Brahms, Gluck, de Falla, Saint-Saëns și Sarasate, interpretate în compania pianistului Luc Devos.

text realizat de Iulia Alexandrescu, PR al Filarmonicii „Paul Constantinescu” din Ploiești

Concursul Național de Teatru Amator

Marele Premiu – Hanu Bianca, clasa a IX-a, Liceul de Artă „Carmen Sylva” Ploiești

Premiul I – Trupa „Fratellini” - Ilie Justin Valentin, clasa a III-a Școala Gimnazială „Grigore Moisil” Ploiești și Ilie Patrick George – 7 ani

Premiul II – Constantin Dumitru Nicolae, membru al trupei de teatru „Thalia” a Casei de Cultură Făgăraș, 42 de ani

Premiul III – Trupa de teatru „ArtEnergy” a Liceului Tehnologic Energetic „Elie Radu” Ploiești (Bârzi-

lă Iulian, Ion Mihai Alin, Samoilă Gabriela, Vintilă Vlad), clasa a X-a

Concursul Național de Proză Scurtă pentru liceeni

Premiul I – Nistor Delia Elena, clasa a XI-a, Colegiul Economic „Virgil Madgearu” Ploiești

Premiul II – Gheorghe Ioana Deborah, clasa a X-a, Colegiul Național „Alexandru Ioan Cuza” Ploiești

Premiul III – Preda Izabela Maria, clasa a XI-a, Colegiul Național Pedagogic „Regina Maria” Ploiești

Felicitări tuturor participanților!

Pr. Bogdan-Costin Georgescu, *Grota Sfântului*, Editura Lumea Credinței, cuvânt înainte de Marta Bărbulescu, București, 2022, 96 p.

O pagină din istoria cenaclismului autohton scrie Bogdan-Costin Georgescu, publicând o năvelă și câteva poeme validate la sfârșitul secolului trecut în cnaclul Orfeu al Bibliotecii „Nicolae Iorga”, coordonat de poeta Marta Bărbulescu și de criticul și istoricul literar Simion Bărbulescu; este o bună temperatură a căutărilor existențiale realizate de un student la teologie din anii 1990 în Bucegi, unde întâlnește un pustnic ce îi vorbește de inițiați de acum și de odinioară. Temperând misterul și exprimarea sa, Bogdan-Costin Georgescu realizează o veritabilă incursiune în timp, nu doar în spațiu, cu teme predilecte ale teribililor ani 1990: Mircea Eliade, Meditația transcendențială, Securitatea, eresuri și legende.

Ioan Mihai Cochinescu, *Vulpea lui Akira* (roman-puzzle), Editura Trei, București, 2022, 352 p.

„Povestirile cu creionul chimic”, rubrica din *Observator cultural* ținută în ultimii ani de prozatorul, eseistul, esteticianul, profesorul de pian, jurnalistul și realizatorul TV Ioan Mihai Cochinescu, a devenit un roman al căutărilor, plasat într-un timp dublu: Timișoara copilăriei și Ploieștiul tinereții. Multă vreme profesor la Liceul de Artă din Ploiești, Cochinescu investighează într-o „lumină funambulescă a evocărilor” (Mircea Cărtărescu) boema orașului, cu profesori și artiști precum Sergiu Rugină sau Dan Strâmbu, vorbește despre Dora – a lui Nichita Stănescu, într-un discurs memorabil, al unui mare scriitor și artist. Un portret al părintelui Manu de la Sf. Vasile, mentor al părintelui Galeriu, este înregistrat pe membrana specială a memoriei: „Mă oprisem în fața nonagenarului preot Manu pe care-l cunoscusem în urmă cu niște ani la Biserica Sfântul Vasile din Ploiești, pe vremea când făceam fotografii la nunți și botezuri pentru a-mi rotunji modestele venituri de profesor de pian, și care, tras la umbră, stătea pe un fel de jilț tapițat cu catifea vișinie, roasă de vreme, și murmură o rugăciune. Îl priveam ca pe un sfânt. Masiv, brăzdat de riduri, cu o privire încețoșată de vreo miopie sau de vreo cataractă, el a tresărit când m-a recunoscut: „Mi-am nenorocit picioarele în minele alea de plumb, de demult, am mari dureri dragul meu. Dar va trece și asta și chiar și eu voi trece. Nu-i urăsc, dar nici nu-i iubesc pentru ceea ce mi-au făcut. I-am iertat, sunt împăcat.”

Jocul de cuvinte al „creionului chimic”, creionul care este folosit la orice, doar la scris nu, insistă asupra unui timp al memoriei, pe care prozatorul Cochinescu îl știe de la romanul *Ambasadorul* (1990), roman scris dintr-o anumită perspectivă „ploieșteană”, de unde nu lipsesc – ca și în *Vulpea lui Akira*, incursiunile la Micul Trianon, palatul construit și neterminat de politicianul supranumit Nababul, în târgul Filipeștilor de Pădure – sau explorările de la Cheia, stațiunea de pe Valea Teleajenului.

ARTE FRUMOASE ÎN PLOIEȘTI

Luiza-Antonela Bunbănac

Dacă vrem să cunoaștem noua generație de artiști locali, de unde putem începe? Căutând răspunsul la această întrebare, am vizitat la începutul lunii expoziția *Atelier desfășurată* la Galeria de Artă din Ploiești. Expoziția de tipul *artists in progress* a adunat lucrările elevilor Colegiului de Artă „Carmen Sylva”, secția Arte plastice. Artiștii în devenire de la clasele a VII-a până la clasele a XI-a, aflați într-o perioadă pivotală pentru procesul lor formativ, au expus viziunile lor asupra societății contemporane, supusă continuu chestionării. Coordonați de profesorii artiști Rita Bădulescu, Liliana Marin, Nicolae Lupu, Camelia Profirescu, Tudor Georgiana, Iulia Ignat, diferiți ca structură, practici și tehnici (ceramică, desen în peniță sau tuș, acrilic pe pânză), tinerii artiști s-au întâlnit pe teritoriul artei figurative și abstracte. Interpretarea lor tehnică este instrument al experimentului. Astfel, au fost prezentate, de exemplu, desenele tradiționale în tuș, peniță și creion, dar și lucrări care transpun imaginea peisajului sau naturi statice, precum și o serie de lucrări ce pornește de la reflectarea problemelor unei generații și stările ei de spirit. Noua generație de artiști ploieșteni (din care pot fi amintiți: Adela Prodan, Ștefania Manea, Simion Vanessa, Dumitru Vlad, Adam Eva) este deschisă la nou. Nu neapărat în sensul de a reinventa curente, ci de a se reinventa pe ei. Dincolo de legăturile ce-i unesc, prin expoziția propusă, elevii Colegiului de Artă au luat contact cu mecanismul pieței de artă și cu mediul profesional la care aspiră, necesar pentru începuturile lor artistice. Alături de susținerea

Adrian Nicolae-Balet, Premiul Primăriei Municipiului Ploiești

școlilor și a altor instituții, artiștii au nevoie de public, de galerii și proiecte curatoriale care să-i promoveze și să-i reprezinte.

La mijlocul lunii în Ploiești, ca în toată Europa, s-a desfășurat Noaptea Muzeelor, considerată o chemare a artei către public. Nu mă voi opri să comentez modul în care muzeele din Ploiești și-au anunțat deschiderea către public și nici cifre privind numărul vizitatorilor. Menționez însă un spațiu neconvențional unde s-a văzut artă în Noaptea Muzeelor: foaierea Teatrului „Toma Caragiu”. Două expoziții diferite, însă cu un numitor comun: universul imaginației creative. Expoziția

Artiști naivi ploieșteni a reunit lucrările a trei artiști cu recunoaștere națională și internațională: Mihaela Ioana Mocanu, Maria-Magdalena Dumitrache și Cristian Bădilă. Ceea ce caracterizează repertoriul imagistic al artei lor este originalitatea viziunii și o fascinantă vitalitate cromatică în inepuizabila ei inventivitate. Naivitatea artei lor, ce ține de o naivitate a spiritului, nicidecum a formei, este reacția ingenuă la diferitele evenimente din viața cotidiană. Tematic, acești pictori și-au făcut public universul imaginației, amintirile lor din copilărie, scene obișnuite din viața de zi cu zi, din mediul în care au crescut, prin

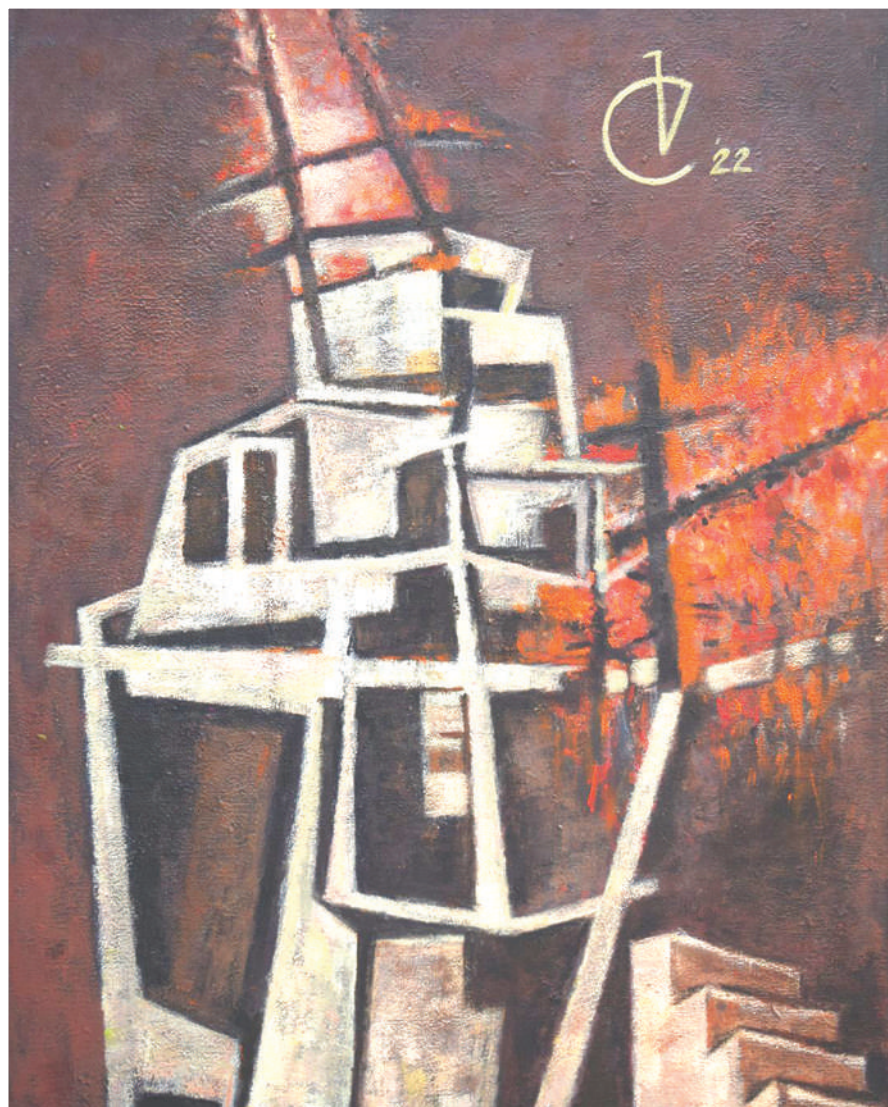
exemple cu conținut fantastic, suprarealist, satiric, dar și critic, refuzând rigorile și formele convenționale. În paralel, teatrul „Toma Caragiu” a adus în atenția publicului expoziția „D-ale lui Caragiale”, ce rememorează personajele din universul creației literare. Costumele – o incursiune în lumea teatrului – fac parte din mecanismul spectacolului. Privindu-le, rememorăm personajele care le-au dat viață, actorii pe care îi iubim și apreciem și vedem povestea spusă de ele.

În a doua parte a lunii s-a desfășurat *Salonul de Primăvară*, eveniment cultural cu tradiție, organizat de către Uniunea Artiștilor Plastici din Ploiești. Expoziția colectivă a membrilor U.A.P Ploiești a marcat, în diverse feluri, bucuria unei vieți

fără restricții, într-un context aflat în plină anxietate globală. Stimulați de atmosfera ce-i înconjoară, artiștii au creat bine ancorati în atmo-

Veni Caminschi, *Mariupol*

fera cotidiană. Amprenta lor este clară, recognoscibilă, căci creația lor se recunoaște în stilistica discursului. Generația mai tânără de artiști, deja afirmată acum, (Diana Lemnaru, Andrei Nistor) semnează lucrări ce contribuie la diversificarea limbajului, în atitudini ce înfruntă convenționalul. Au fost explorate diverse medii artistice, pictura, sculptura, grafica, textile. Discursurile vizuale au reflectat preocuparea constantă a artiștilor expozanți pentru a reda vizual experiențe personale, raportări la lumea înconjurătoare (peisaje, naturi statice), trimiteri la realități politice (Veni Caminschi, *Mariupol*) sau teme de tip vanitas, extrem de percutante, cu trimitere la reconsiderarea noastră în raport cu lumea înconjurătoare (Ceban Victor, *Lumina Cunoașterii*). Vernisajul expoziției a coincis cu Ziua Internațională a Pictorilor, prilej pentru a acorda acestor artiști distincții ce legitimează activitatea lor creatoare, ce merită menționate: Primăria Municipiului Ploiești a acordat un premiu artistului Nicolae Adrian (*Balet*), Bes Romania a acordat premiu artistei Daniela Rîndașu (*Serendipity*), iar Casa de Avocatură Cristina Dobre l-a premiat pe Tiberius Adet (*Dăruire*).

VREMURILE CONSPIRATIVITEI

Ion Bogdan Lefter

Pandemiile sînt belele mari: apar brusc, de niciunde, se răspîndesc fulgerător și, odată instalate, fac ravagii, ucid, dau peste cap societățile, economiile, psihologiile. Și mai și durează, nu se dau duse cu una-cu două. Nici măcar atunci cînd guvernele decid că gata!, se pot ridica restricțiile care le limitează expansiunea, nu vor să se dea cuminți la o parte. COVID 19-22 se pregătește, dacă nu pentru 23, măcar pentru sfîrșitul anului în curs, drept care Congresul Statelor Unite ale Americii a aprobat solicitarea președintelui Joe Biden de finanțare masivă a pregătirilor pentru două noi „valuri” în toamnă-iarnă, cum anticipează epidemiologii.

Coronavirusul își face între timp mendrele în Asia. Autoritățile din China comunistă au impus carantine draconice în cîteva metropole emblematice, unde s-a ajuns la scene rare de confruntare între cetățenii disperați, înfomețați de izolarea fără posibilități de aprovizionare, și trupe guvernamentale costumate în combinezoane albe. În Coreea de Nord, unde e din principiu interzisă orice boală neaprobă de liderul tot comunist Kim al nu-se-știe-cîtelea, au fost recunoscute abia acum, în primăvara lui 2022, după 2 ani de pandemie globală, cîteva prime cazuri, apoi chiar focare și, printr-un salt de raportare colosal, 2.241.610 de infectări și 65 de decese pe 19 mai și 3 milioane de cazuri pe 24 ale lunii. Doar că... nu se spune acolo „COVID”, ci „febră”! Și nici peste Atlantic nu s-a amînat totul pînă la toamnă: au fost instituite noi măsuri urgente de restricție în New York. În tot cazul,

președintele Biden a renunțat să proclame „sfîrșitul pandemiei”, cum transmisese către presă consilierii săi de comunicare. Urma să se-nîmple pe 12 mai. Indisciplinat, coronavirusul rezistă pe poziții.

Continuă și celelalte molime paralele. Cea mai gravă: conspirativita. Cei mai hotărîți cetățeni ai Planetei știu sigur că sîntem subiecții unor mari manipulări. Trăim așa cum hotărîsc „păpușarii”. Nu există un acord asupra identității lor: sînt indicați ba politicienii din diverse puncte de pe hartă, ba liderii sistemului economico-bancar mondial sau ai „ai-ticismului” atotbiruitor. Însă conspiraționiștii știu sigur că nici de respirat nu respirăm decît ca urmare a faptului că un deget omnipotent a apăsător un buton.

O probă irefutabilă, o suspiciune logică și-o întrebare legitimă:

• Au apărut cazuri de „variolă a maimuței”. De ce tocmai acum?! Cei mai deștepți dintre noi s-au prins, i-am văzut la televizor: cineva-unde a decis să mai fie eliberat în lume un virus din labora-

toarele secrete!

• E limpede că situațiunea e albastră: acuși o să mă bîzîie o muscă dresată de americani ca dronă de supraveghere, mai încolo o să mă înțepe un țînțar din flotila rusească și-am văzut prin casă și păianjeni de-ăia mici, care țes pînze aproape insesizabile, sigur chinezești. De cînd au venit căldurile, către sfîrșitul primăverii, au apărut și gîndacii, de proveniență incertă (cei negri, cheratinoși, cu capete înspăimîntătoare, cu prelungiri ca niște fierăstraie-căngi, pot fi extraterestre...). Căpușele de pe fînețele din Argeș, din jurul livezii noastre, trebuie să fie și ele arme secrete, însă acolo e o întregă nebunie de gîze, păsăret, șopîrle, pîrși și alți spioni de pe toate meridianele. Asistăm la primul război mondial adevărat, care implică toată Planeta, nu doar Europa și alte cîteva nații.

• Încît mă-ntreb: oare ce arme secrete trimitem noi dincolo de granițe în vremurile astea de conspirativită-spionită în curs de globalizare?...

FOTBAL. ADIO, SERIE B!

Mihai Ioachimescu

Am citit, de multe ori, de-a lungul anilor, în literatură, că drumul este mai important decât destinația. Toți iubitorii fotbalului și fanii Petrolului și-au dorit, cu ardoare, ca echipa să promoveze în Liga 1. A fost nevoie de șase ani de muncă, de speranțe, ca echipa-fanion a județului să se întoarcă acolo unde îi este locul. Pentru iubitorii de statistici trebuie să amintim că am jucat un an în liga județeană, un an în liga 3 și patru ani în liga 2. În acest timp s-au schimbat mulți jucători, mulți antrenori, însă dragostea fanilor a rămas constantă. O mențiune specială trebuie să i-o acordăm lui Alberto Olaru, singurul jucător care a jucat fără întrerupere în ultimii șase ani la Petrolul.

Am văzut goluri memorabile („foarfecă” lui Robert Moldoveanu împotriva lui U. Cluj), am jucat cu tribunele goale (în perioada pandemiei), am ratat penalty-uri decisive (cele trei penalty-uri ratate, la aceeași fază, cu Rapid), am avut coregrafii de top ale galeriei (returul cu Dentas Tărtășești de pe Ilie Oană), dar promovarea a venit abia în 2022, la finalul unui sezon complicat, din toate punctele de vedere.

Ar trebui să fac o listă, ca la premiile Oscar, ca să pot mulțumi tuturor celor care au avut un aport la această promovare. Cred totuși că personajul-cheie al performanței este antrenorul principal Nae Constantin. Cunoșcându-l personal, în acest an competițional, pot să afirm că este un perfecționist și un foarte bun motivator. Cu toate că toți adversarii cunoșteau modul nostru de joc, foarte puțini au putut să îl contracareze. Elementul-surpriză a venit, de multe ori, din partea tinerilor

rilor jucători, proveniți din pepiniera noastră. Jucători ca Valentin Țicu (cu selecții la naționala de tineret U 21), Mario Bratu, Mihai Constantinescu sau Alin Boțogan au devenit acum nume cunoscute de toți iubitorii fotbalului. Promovarea tinerilor talentați a reprezentat, mai mereu, un atu pentru clubul nostru. Trebuie menționat că „allenatore” Nae Constantin (așa cum l-am botezat eu) este de loc din Nedelea, un sat frumos al Prahovei, de unde a provenit și fostul mare jucător Cristian Zmoleanu.

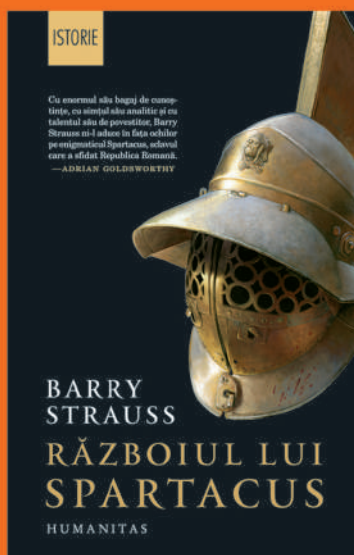
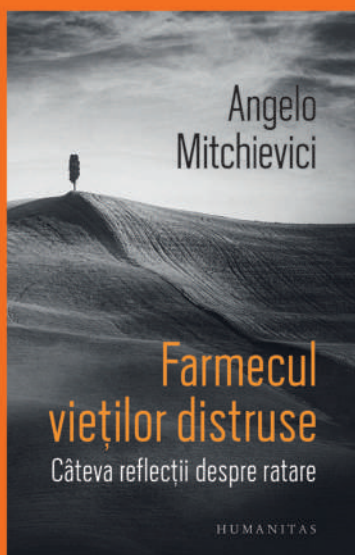
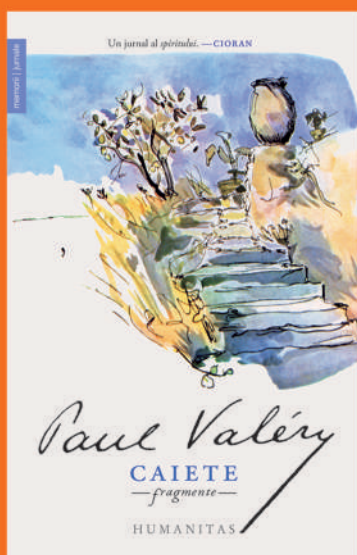
Fotbalul s-a schimbat mult. Vremurile când echipa FC Petrolul era compusă numai din prahoveni sunt demult apuse. În anul 1995, când am câștigat Cupa României în fața Rapidului, aveam în lot aproape numai jucători prahoveni (numai Marcel Abăluță era bucureștean). Acum, dintre jucătorii importanți, în realizarea promovării nu îi pot omite pe malianul Sory Ibrahim Diarra, olandezul Bart Meijers, japonezul Takayuki Seto, molodoveanul Eugen

Cebotaru, bulgarul Georgi Pashov, precum și pe bosniacul Senad Jaro-vic. Dintre autohtoni au pus serios umărul la promovare și Raul Avram, Marian Fernando Huja, Viorel Ștefan Lică, Sergiu Pîrvulescu, Mihai Velisar, Marius Chindriș, Marius Cioiu, Dragoș Gheorghe, Alexandru Șaim Tudor, Cosmin Tucaliuc și Simon Măzărache.

Bucuria promovării a trecut ca un „vis al unei nopți de vară”. La orizont se vede noul sezon de Liga 1, care va debuta pe 16 iulie. Nu trebuie să fii expert ca să realizezi că provocările și cerințele vor fi mult mai mari. Printre elementele de culoare vă pot spune că, în sfârșit, Liga 1 va fi monitorizată prin sistemul electronic VAR. Este clar că greșelile de arbitraj (pro sau contra) se vor împușina serios.

Sunt convins că echipa lui Nae Constantin, dacă va fi susținută de toți cei care o iubesc, va reuși să facă noi performanțe în fotbalul românesc. Este momentul ca Ploieștiul să nu mai trăiască doar din amintiri.

Noutăți HUMANITAS

BOOK FEST

